

Denizli Türkülerinin İlköğretim Müzik Dersinde Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Araştırma

Serkan DEMİREL¹ ve Ahmet Mutlu TERZİOĞLU²

• **Geliş Tarihi:** 09.05.2022 • **Kabul Tarihi:** 28.02.2023 • **Yayın Tarihi:** 05.09.2023

Öz

Türk ulusunun canlı bir tanığı olarak tarihteki olaylara şahitlik eden türküler, nesilden nesile aktarılacak günümüze kadar gelmişlerdir. Türk kültürünün en önemli öğelerinden birisi olan türküler, bir eğlence aracından fazlasıdır. Tarihsel süreçte çalgıların askeri alanda kutsal sayılmasına kadar uzanan bir periyotta, türküler halkın yareni olmuştur. Türk insanının yaşayışını ve tarihsel sürece bir ayna niteliği taşıyan türküler günümüzün yaşayan mirasıdır. Türkülerin kültürel olarak yeni nesillere aktarılması, Türk kültürünün de yükseltilmesini sağlayabilir. Müzik eğitiminde bir araç olarak kullanıldığında hem müzik eğitiminin hem de kültürel olarak zenginliğimizin faydalarını artıracak bu değerler, araştırmada Denizli yöresi bağlamında incelenmektedir. Böylelikle araştırmanın amacı müzik eğitiminde kullanılması için Denizli yöresi türkülerini inceleyerek, ilköğretim müzik dersine materyal kazandırırken Türk kültürünün de yeni nesillere ulaşmasını sağlayabilmektir. Bu bağlamda TRT repertuarından alınan veriler ile 90 adet Denizli türküsü içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada her alanın uzmanı eşliğinde makamsal, usul ve sözlerinin uygunluğu yönünden analizler yapılmıştır. Araştırmanın sonunda alanda da ilköğretim müzik dersinde kullanılması uygun olan 16 türkü tespit edilmiştir. Daha sonraki araştırmaların bu 16 türkünün müzik eğitiminde başarıya etkisini içermesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Denizli türküleri, müzik eğitimi, eğitimde türkü, ilköğretim müzik dersi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, İcra Sanatları Fakültesi, Çalgı Eğitimi Bölümü, ORCID: 0000-0003-3459-2836, serkan.demirel@mgu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0002-3464-722X, mutlu.terzioglu@alanya.edu.tr

Atıf:

Demirel, S. ve Terzioğlu, A. M. (2023). Denizli türkülerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılabilirliğine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 59, 120-140. <https://doi.org/10.9779.pauefd.1114362>

Giriş

Eğitim, insanın hayatında istendik davranışlar kazandırma yöntemidir (Ertürk, 1984). Eğitimde öğrencinin davranışlarının hedeflenen şekilde değişmesi istenir (Varış, 1986). Kasıtlı olarak yapılan değişimler, eğitimin ana hedefidir (Demirel, 1999). Eğitim, bireylerin çağdaş değerler ve beceriler kazanmasını amaçlar (Arı ve Top, 2017). Müzik eğitimi ise bu süreci müzik yoluyla sağlayan eğitimidir (Uçan, 1994). Türk ulusunun zengin bir kültüre sahip olması, kültür öğelerinin de nitelikli olmasını mümkün kılmıştır. Müzik eğitiminde, kendi kültür öğelerimizin kullanılması hem eğitimin niteliğini artırırken, hem de Türk kültürünün yeni nesillere aktarılmasını sağlayacaktır. Bu sebeple, Türk kültürünün en önemli unsurlarından birisi olan türkülerin müzik eğitiminde kullanılması önemlidir. Araştırma, yukarıda hem eğitimin hem de müzik eğitimin tanımlarında görülen istendik davranışların kazandırılması tanımlarından hareketle, Türk kültürünün öz unsurlarından faydalanıp yeni nesillere kültürel özellikleri de öğretmek müzik öğretiminin planlanması fikrinden hareketle yapılmıştır.

Türküler nitelikleri sebebiyle kültür özelliklerini iyi bir şekilde aktarabilir. Sözleri yöre hakkında bilgiler vermekle birlikte tarihsel süreçte toplumun ipuçlarını aktarabilmektedir (Paşaoğlu, 2005). Toplumların kültür ögesini dikkate alarak eğitim sistemi içerisinde yer vermesi hem eğitimin niteliği için hem de gelecek nesiller için önemli sayılmaktadır. Kültürel olarak yeni nesillerin zengin Türk kültürü unsurları ile donatılması, istendik davranışların kazandırılırken kültür unsurlarının da dikkate alınmasıyla mümkün olacaktır. Müzik eğitimi için ise, Türk kültürünün en önemli müziksel ögesi olan türkülerin kullanılması hem müzik eğitimi hem de gelecek nesillerin doğru şekillendirilmesi anlamında önem taşımaktadır. Çağımızın büyük bir problemi olan kültür yozlaşmasının da önüne geçilebilmesini mümkün kılacak bu hamle sayesinde dilden dile dolaşan türkülerimizin eğitimde bir materyal kullanılabilmesini sağlayabilir. Yöresel unsurlarında içinde bulunduğu türkülerin bu aşamada rolü büyüktür. Araştırmanın çıkış noktası da bu düşünce olmuştur.

Toplumun en önemli kültür göstergesi olan Türküler, halk edebiyatında da başta gelen öğelerdendir. Öztelli (2002)' ye göre, halk edebiyatının diğer öğeleri de Türkü süzgecinden geçmektedir. Türk insanı, "Türk'üz türkü çığırırız" demiş, türkülerde kendini aramış ve onda kendini bulmuştur (Yakıcı, 2007, s. 13). Tarihsel olaylar, gelenekler, toplumsal olaylar, halk mimarisi, bitkiler, dini bilgiler gibi hayata dair her şey görüldüğü için Türküler, Türk millerinin hafızası gibidir (Eroğlu, 2017). Türküler, tarihsel ve güncel olayları toplumun düşünceleriyle birlikte yansıtırlar. Türküler canlı varlıklar gibi doğar, yaşar ve unutulurlar. Türküler kimi zaman tarih kitaplarının bile yazmadığı halkın sevinci, düşünceleri, acıları gibi konular ile tarih niteliği de taşımaktadır (Öztelli, 2002).

Müzik teriminin de bir karşılığı olan "küy" (Çobanoğlu 2010; Uçan, 2000), sözsüz ezgilere adını veren bir ifade olup zamanla Türkî kelimesine dönüşmüştür (Eroğlu, 2017). Çobanoğlu'na göre Türkî kırsal kesimde yaşayan taşralıların müziklerini temsil ederken, önceki formu şark-küy olan şarkînin de (şarkı) şehirde yaşayanların müziklerini temsil ettiğini ortaya koymuştur. Buradan hareketle Türk ezgileriyle söylenen manzum parçalara Türkü denebilir. Eroğlu bu bağlamda Türk'e has bir müzik yapısına işaret eden Türkü'nün kadim medeniyetlerden meydana gelmiş ürünler olduğuna (Eroğlu, 2017) dikkat çekmiştir. Türküler çeşitli nazım şekilleri ve ezgilerle oluşturulan anonim halk edebiyatı ürünleridir (Çobanoğlu, 2010). F. Eroğlu'na göre ister yazarı belli olsun ister olmasın türkülerin halka mal olmuş olduğunu, bu sebeple anonim olduğunu (Eroğlu, 2014) böylelikle türkülerin halkın öz malı olduğu söylenebilir. Türküler halk edebiyatında toplumun iç alemini yaşatan beşikten mezara bütün yaşantıyı kapsayan sanatsal öğelerdir (Öztelli, 2002). Eroğlu T (2017) Türkünün tanımını en geniş haliyle şu şekilde ortaya koymuştur:

“Kökene dinî ve sihrî Kam törenlerine dayanan, zaman içinde, içeriği ve anlamı bakımından değişen, şekillenen ve gelişen; Türk Müziği bünyesinde geleneğe bağlı olarak çeşitli mahfillerde üretilen; “Kırık-Kıvrak”, “Uzun”, “Sözlü”, “Sözsüz”, “Oyun Havası”, “Ağıt”, “İlahî” ve “Nefes” “Tekerleme” ve “Sayışmaca” gibi bütün müzik eserlerine “Türkü” denir (s. 90).

Türk kültüründe, eskiden ozanlar tarafından çalınan kahramanlık hikayeleri (Vural, 2013) gelenek olarak günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüzde ozanlık ve kamlık geleneğinin devamı olan aşıklık geleneği (Sevindik, 2019) Türkler’in yerleşik hayata geçtikten sonra önceden kopuz eşliğinde söylenen epik şiirlerin yerini “aşık şiiri” almaya başlamış böylelikle Anadolu’da aşıklık geleneği ortaya çıkmıştır (Kaya, 2003). Halk hikayeleri kahramanları hep aşık şairlerdir, hikayelerin türkülerle bağlantılı olması bundan ileri gelir (Öztelli, 2002, s. 12). Halk sanatçıları aşıklar, yurdun değişik yerlerini gezerek türkülerini aktarmışlardır. Ayrıca, ticaret kervanlarında bulunan amatör ses sanatçıları yoluyla da Türküler yayılmıştır. Bir diğer topluluk askerlik yapan insanlar hem gittiği yerde kendi türkülerini yaymışlar hem de orada bulunan diğer insanlardan farklı türküler öğrenmişlerdir. Fakat bu yayılma sırasında söz ve ezgilerde birtakım değişiklikler de meydana gelmiştir (Öztelli, 2002). Bu değişikliklere rağmen, türküler Türk kültürünün ortak özelliklerini taşır. Üç kıtaya yayılmış geniş bir coğrafyada tarihte boy göstermiş Türkler Türk halk kültüründen gücünü alır (Güven, 2009). Görüldüğü gibi Türk kültürü için türküler vazgeçilmezdir. Buna rağmen türküler gereken önem daha fazla verilmelidir.

Alanyazın incelendiğinde toplumda bu kadar önemi olan türküler üzerine birçok araştırma olduğu görülmektedir. Türküler ile araştırmaların eğilimi genelde yöresel olarak yapılan araştırmalar ile çevrenmiştir. Türkü repertuarında incelmeler, Şarkışla türkülerinin incelenmesi (Ateş, 2008), Sinop türkülerinin incelenmesi (Şimşek, 2017), Malatya türkülerinin incelenmesi (İdaçlı, 2019), Ordu türkülerinin incelenmesi (Engin, 2019), Isparta türkülerinin incelenmesi (Öz, 2021), Antalya türkülerinin incelenmesi (Evsen, 2018), Denizli türkülerinin incelenmesi (Demir, 1999), İzmir türkülerinin incelenmesi (Çakar, 1996), Ağrı türkülerinin incelenmesi (Şengül ve Terzioğlu, 2015), Konya türkülerinin incelenmesi (Gençer, 2017) başlıca araştırmalardır. Nesilden nesile Burdur halk ezgileri başlıklı araştırma, son zamanlarda Türk Halk Müziği kültürüne önemli katkılar sağlayan araştırmalardan birisidir. Bu araştırmada TRT ve Kültür Bakanlığı Türk Halk Müziği Repertuarı eserleri taranarak Burdur ilinde kaynak kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmalar sırasında söz konusu eserler niteliksel açıdan incelenmiş müzikal özellikleri saptanmış ve yeni derlemeler yapılmıştır (Nacakçı, 2021). Bu araştırmaların hemen hemen hepsinde, yöresel olarak incelenen türküler, çeşitli değişkenlere göre analiz edilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında, yukarıdakilere benzer şekilde Denizli yöresi türkülerinin kullanıldığı makamlar ve dağılımları, karar sesleri, en pes ve tiz sesleri, ses genişlikleri, usullere göre dağılımı, yöresel olarak sınıflandırılması gibi alt başlıklar altında analizler yapılmıştır.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde, türkülerin belli çalgıların eğitimine ilişkin materyal olarak kullanılması amaçlandığı, buna yönelik çalışmalar yapıldığı gözlemlenmiştir. Bu kapsamda araştırmalara genel bir bakılacak olursa, Van türkülerini (Fidan, 2014), Amasya türkülerini (Karakaş, 2019), Mersin türkülerini (Şahin, 2019), Malatya türkülerini (Akbudak ve Akpınar, 2020), Kıbrıs halk ezgileri (Müezzinoğlu ve Öztürk, 2012), Akseki türkülerini (Pabuçcu, 2016) gibi bazı araştırmalar belli bir yöreye yönelik türkülerin keman eğitiminde kullanılabilirliğinin değerlendirildiği çalışmalardır. Alpogut (2001)’un yüksek lisans tezinde Orta Anadolu bölgesinden seçilen bir türkü ezgisinin öğrencilerin kemana uyarlamaları istenmiş ve bununla ilgili davranış özellikleri araştırılmıştır. Taşçı

(2012) yüksek lisans tezinde ise Türk Halk Musikisi Saz Eserlerinin keman eğitiminde kullanılmasına ilişkin değerlendirmeler yapmıştır. Türkülerin keman eğitiminde kullanılmasının yanında diğer çalgı eğitimine yönelik araştırmalar da mevcuttur. Bu araştırmalar, Viyolonsel (Eroğlu, 2018), Piyano (Elmas, 2019), klasik gitar (Kaya, 2014), viyola Kervancıoğlu (2013) ve Nacakcı (2004) gibi batı müziği çalgılarında, Türk kültürünün öğelerinin kullanımını amaçlamışlardır.

Araştırmanın konusu olan genel müzik eğitimi üzerine yapılan taramada ise türkülerin genel olarak daha çok yöresel olarak incelendiği görülmüştür. Örneğin, Elâzığ-Harput ve Kerkük türkülerinin müzik eğitiminde kullanılması (Tebkaly, 2019), Elâzığ-Harput türkülerinin müzik dersinde kullanılabilirliği (Budak, 2019), Bartın türkülerinin müzik eğitiminde kullanılabilirliği (Nart, 2019), türkü söylemeye yönelik öğretim modeli (Elâzığ yöresi örneği) (Öztürk ve Özçelik, 2015), ege türkülerinin kullanılabilirliği (Akyürek, 2002) gibi araştırmaların hepsi türkülerin genel müzik eğitiminde materyal olarak kullanımına ilişkin çalışmalardır. Bunun yanında türkülerin Türkçe eğitiminde kullanılabilirliği (Tekşan ve Süğümlü, 2018) araştırması, diğer alanların da türkülerini eğitim materyali olarak kullandığını göstermektedir.

Görüldüğü gibi, Türk kültürünün özü olan türküler, eğitimde de çok önemli sayılmış bunun üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Araştırmanın konusu olan Ege ve Akdeniz Bölgelerinin geçit yeri olan Denizli, sayısız kültürel mirasa da ev sahipliği yapmaktadır. Tarihsel geçmişi ile kültürel özellikleri bakımından zengin bir mirasa sahip olan Denizli, sahip olduğu türküler ile de Türk kültürünün önemli bir değeridir. Bu bağlamda, Denizli yöresi türkülerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılabilirliği için makamsal özellikleri, tartımsal özellikleri, sözlerinin taşıdığı özellikler, 1-8 sınıf müzik dersi öğretim programların öğretilen aşamaları içermesi yönünden incelenmiştir. Denizli türkülerinde kullanılan makamlar, Milli eğitim müzik dersi ilköğretim ve lise müfredatında, Hüseyini (5. sınıf), Uşşak (2. sınıf), Segâh (7. sınıf), Eviç (8. sınıf), Hicaz (9. sınıf), Muhayyer Kürdi (8. sınıf), Nikriz (6. sınıf), Rast (5. sınıf), Saba (10. sınıf) olarak bulunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018A ve 2018B). /4 ve 4+ lük ritimler (1 ve 4. sınıf), 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik (5.sınıf) ritimler ilköğretim müzik programında bulunmaktadır. 1. sınıfta sayışma, tekerleme, şarkı ve türküler şeklinde müziksel yaratıcılık öğrenme alanında yer alan bu ritimler 4. Sınıf düzeyinde müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı içerisinde görülmektedir. 5. Sınıf düzeyinde ise dinleme ve söyleme öğrenme alanında yer alan bu ritimler Denizli türkülerini içinde yer alan ritimlerden bazılarıdır. Wassum (1979) çocukların ses genişliğini birinci sınıf 5 li aralık, ikinci sınıf 10'lu aralık, üçüncü sınıf 11'li aralık, dördüncü sınıf 13'lü aralık beşinci sınıf 14'lü aralık şeklinde tanımlamaktadır. Bu bağlamda, Denizli türkülerinin makamlarının öğretildiği sınıf, tartımlarının bulunduğu program, sözlerinin yaş grubuna uygunluğu, ilköğretim müzik dersinde kullanılması açısından incelenmiştir. Kırık hava, türküler ve oyun havaları gibi ölçüsü belli olan parçalara denir (Öztelli, 2002, s. 31). Uzun hava ise halk müziğindeki ezgilerin ölçüye sokulmamış, ritim bakımından belli bir şekil olmayan türdür (Öztelli, 2002). Yani, usulü belli olanlar kırık hava, belli olmayanlar uzun havadır. İncelemede Kırık havalar ele alınmıştır.

Yöntem

Nitel araştırma yöntemlerinin benimsendiği bu çalışmada verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi, belirli kurallara dayalı kodlamaların oluşturulduğu, verilerin kategorik olarak özetlendiği yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2013). İçerik analizinde yapılan işlem, benzer verileri belirli kavramlar ve temalarla bir araya getirerek okuyucunun anlayabileceği şekilde özetlemektir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu bağlamda TRT repertuarını incelenerek 90 Denizli türküsü araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan bu türküler, makam, usul, ses genişlikleri ve sözlerinin ilköğretim kademesine uygunluğu gibi temalar altında içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Denizli türküleri, örneklemini ise TRT repertuarına kayıtlı kırık hava olarak ifade edilen 90 tane Denizli türküsü oluşturmaktadır.

Çalışmada Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda TRT repertuarında yapılan inceleme sonrasında 90 tane türkü araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Bu aşamadan sonra örneklemdaki 90 Denizli türküsü makam, usul, ses genişlikleri ve sözlerinin ilköğretim kademesine uygunluğu ile değerlendirilmek üzere temalar altında sınıflandırılmıştır. Yapılan sınıflandırma sonrası iki araştırmacı ve iki halk müziği uzmanı tarafından makamsal ve ritmik analizleri yapılmıştır. Bu analizlerde "ilköğretim müzik dersi öğretim programının" kazanımları ve açıklamaları (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018A) ölçüt olarak kabul edilmiştir. Ses genişlikleri ilgili analizlerde ise Wassum (1979)'un ses genişlikleri tanımlamaları dikkate alınmıştır. Yapılan iki incelemenin de farklı araştırmalara uygulanabilir olması sebebiyle, makamsal ve usul yönünden inceleme ve ses genişliklerinin ilköğretim kademesine uygunluğu bilimsel araştırmaların tekrarlanabilir olması ilkesine uygundur denebilir. Araştırmanın son teması olan sözlerin uygunluğu, iki araştırmacıya ek olarak bir Türkçe öğretmeni ve bir rehberlik öğretmeni ile birlikte incelenmiştir. Sözlerin uygunluğu temasında Miles ve Huberman (1994)'ın (Güvenirlik = Görüş birliği / Görüş birliği + görüş ayrılığı) testi ile %90 güvenirlik tespit edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, TRT repertuarında bulunan 90 adet Türkünün makamsal olarak hangi sınıfa yönelik uygun olduğu, bu türkülerin içinde kullanılan tartımların müzik öğretim programında öğretildiği sınıf ve uygunluğu, ses genişlikleri ve uygunluğu, sözlerinin ilköğretim çocukları için uygunluğu analiz edilmiştir.

Makamlarına Göre Uygunluk

Tablo 1

Denizli Türkülerinin Makamsal Açısından Müzik Dersi İlköğretim Programındaki Yeri

Türkü ismi	Makamı	Uygunluğu
Ağ elime mor kınalar yaktılar	Hüseyni	5. Sınıf
Ak enteri geyme dedim	Gülizar	
Ak koyunun aklığı	Hüseyni	5. Sınıf
Al yazmamı düreyim	Gülizar	
Alettin'e vardım emme durmadım	Gülizar	
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Hüseyni	5. Sınıf
Arabaya daş koydum-Kızıllhisar Zeybeği	Mahur	
Ardıç arasında biten nanelar	Hüseyni	5. Sınıf
Ardıç biter eşelerin dağında	Gülizar	
Ardıçlıktır evleri	Hüseyni	5. Sınıf
At bağladım Denizli'nin hanına	Gülizar	

Bağa giresim geldi	Gülizar	
Bahçe bahçe gezersen	Hüseyini	5. Sınıf
Bana kara diyen dilber	Hüseyini	5. Sınıf
Belin başı tozlu mozlu	Gülizar	
Ben bir yeşil fenerim	Saba	10.sınıf
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Rast	5 sınıf
Binip kıratıma hayladım dizgin	Gülizar	
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Hüseyini	5. Sınıf
Buldan'in dağlarında	Hüseyini	5. Sınıf
Bülbül yuvan yıkıldı mı	Hüseyini	5. Sınıf
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	Gülizar	
Çıktım çamın dorusuna	Hüseyini	5. Sınıf
Dağların başındayım	Hüseyini	5. Sınıf
Dam ardına doleşdim	Hüseyini	5. Sınıf
Dam başında dudu var	Uşşak	2. Sınıf
Dam başında durursun	Gülizar	
Daş üstüne daş koydum ben	Uşşak	2. Sınıf
Desti içinde bekmez	Gülizar	
Devrent deresine duman bürüdü	Hüseyini	5. Sınıf
Dut ağacı dut verir	Uşşak	2. Sınıf
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Hüseyini	5. Sınıf
Eğil kavağım eğil	Hicaz	9.sınıf
Elindedir bağlama	Hüseyini	5. Sınıf
Elma aldım elmadan	Uşşak	2. Sınıf
Entarisi pembeden	Hüseyini	5. Sınıf
Et aldım elim yağlı (Özay Gönlüm)	Çargâh	
Et aldım elim yağlı	Hüseyini	5. Sınıf
Evlerine ben varamadım davşandan	Gülizar	
Evlerinin önü bulgur kazanı	Hüseyini	5. Sınıf
Ey bostancı bostancı	Segâh	7. Sınıf
Fatma gıza su yolunda kavuştum	Karcığar	
Gabardıcın salınması dalinen	Hüseyini	5. Sınıf
Gara gabak kökeni	Hüseyini	5. Sınıf
Gara yaylanin çamları	Uşşak	2. Sınıf
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Segâh	7. Sınıf
Garanfili budarlar	Uşşak	2. Sınıf
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Hüseyini	5. Sınıf
Gireniz'in çayları	Hüseyini	5. Sınıf
Gökte yıldız tek gider	Hüseyini	5. Sınıf
Gül ıslattım billura	Gülizar	

Güzel olur çiy yumurta soyunca	Gülizar	
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Çargâh	
Haydi Musa'm akmaı çamlar	Hüseyni	5. Sınıf
Hey bostancı bostancı	Uşşak	2. Sınıf
Kalenin ardındayım	Hüseyni	5. Sınıf
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	Muhayyer kürdi	8.sınıf
Kekliği vurdum geldim	Uşşak	2. Sınıf
Kekliğim dağ içinde	Uşşak	2. Sınıf
Köprüden geçer iken	Uşşak	2. Sınıf
Mercan köşkünü yaptırdılar	Hüseyni	5. Sınıf
Meşesi meşesi yayla meşesi	Hüseyni	5. Sınıf
Nerde isen arayıp da bulayım	Gülizar	
Osman'ımın mendili saman sarısı	Gülizar	
Palanga'nın evleri	Hüseyni	5. Sınıf
Pencereden bak beni	Uşşak	2. Sınıf
Pencereye çektim perde aşık kerem	Karcığar	
Sabah olur çocuk gider oyuna	Uşşak	2. Sınıf
Sabahın seher vaktinde	Karcığar	
Salına salına girmiş bahçaya	Hüseyni	5. Sınıf
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağı'ndan	Hüseyni	5. Sınıf
Senin dükkân benim dükkân demirden	Gülizar	
Seyirttim çıktım hanaya	Gülizar	
Siyah çorap geysena	Uşşak	2. Sınıf
Siyah makarada ipliğim	Gülizar	
Suya tası daldırdım	Hüseyni	5. Sınıf
Süpürgeyi boyadım	Hüseyni	5. Sınıf
Şu dağlar tepe tepe	Gülizar	
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	Gülizar	
Şu yaylanın çamları	Gülizar	
Tellidir yavrum aman tellidir	Çargâh + bayati Şiraz	
Tepsi de tepsi fındıklar	Hüseyni	5. Sınıf
Uzadım gamış oldum	Gülizar	
Yağar yağmur yer yaş olur	Eviç	8. Sınıf
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	Basit suzinak	
Yaylalarda gezersin	Hüseyni	5. Sınıf
Yeşil giy yeşil kuşan	Uşşak	2. Sınıf
Yük dibinde ipliğim	Hüseyni	5. Sınıf
Yüzüğüm var al taşlı	Hüseyni	5. Sınıf
Zobalarında guru da meşe yanıyor	Nikriz	6. Sınıf

Tablo 1’de Denizli türkülerinin öğretim programına göre dağılımı görülmektedir. Basit Suzinak, Çargâh, Bayati Şiraz, Gülizar makamı, ilk ve ortaöğretim müzik dersi öğretim programında yer almamaktadır. Gülizar makamı, içinde Hüseyini, Muhayyer, karcıgar geçişleri barındıran bir makamdır (Özkan, 2018). Bu yönüyle her ne kadar karcıgar makamı, öğretim programında bulunmasa da içindeki diğer geçişlerin ortaöğretime kadar öğretilmesi sebebiyle, aslında bir bakıma öğretim programında Gülizar makamının basit yönü ile kullanıldığı Türkülerde öğretim programında kullanılması uygun olabilir.

İlköğretim 2. Sınıftan başlayarak 8. Sınıfa kadar öğretilen makamlar kapsamında olan birçok Türkü bu listede görülmektedir. 90 Denizli türküsünün 57 tanesini, ilköğretim 2-8 sınıfları arasında öğretilen makamlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. 2 adet türkünün de 9 ve 10 sınıf öğretim programında bulunan makamlardan oluştuğu görülmüştür. Böylelikle, TRT repertuarındaki Denizli türkülerinin büyük bir bölümü, müzik öğretim programında makamsal olarak kullanılmaya uygundur.

Usullerine göre Uygunluk

Tablo 2

Denizli Türkülerinin Usul Yönüyle (Tartımsal) Müzik Dersi İlköğretim Programındaki Yeri

Türkü ismi	Usulü	Uygunluğu
Ağ elime mor kınalar yaktılar	9/8	5. sınıf
Ak enteri geyme dedim	9/8	5. sınıf
Ak koyunun aklığı	9/8	5. sınıf
Al yazmamı düreyim	9/4+2/2	
Alettin'e vardım emme durmadım	9/4+2/2	
Arabalar tıkr mıkır geliyor	9/8	5. sınıf
Arabaya daş koydum-Kızıllhisar Zeybeği	9/4+7/4+5/4+2/4+ 4/4+11/4	
Ardıç arasında biten nanelar	9/16	
Ardıç biter eşelerin dağında	9/8	5. sınıf
Ardıçlıktır evleri	9/16	
At bağladım Denizli'nin hanına	9/8	5. sınıf
Bağa giresim geldi	9/8	5. sınıf
Bahçe bahçe gezersen	9/8	5. sınıf
Bana kara diyen dilber	8/8	
Belin başı tozlu mozlu	9/16	
Ben bir yeşil fenerim	9/8	5. sınıf
Beyler bahçesinde kandiller yanar	9/8	5. sınıf
Binip kıratıma hayladım dizgin	4/4+6/4	
Bir yayla isterim yörük gonmadık	4/4	1.sınıf
Buldan'in dağlarında	4/4	1.sınıf
Bülbül yuvan yıkıldı mı	5/8	5. sınıf
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	9/8	5. sınıf
Çıktım çamın dorusuna	9/16	
Dağların başındayım	9/8	5. sınıf
Dam ardına doleşdim	9/8	5. sınıf
Dam başında dudu var	9/8	5. sınıf

Dam başında durursun	9/16	
Daş üstüne daş koydum ben	9/8	5. sınıf
Desti içinde bekmez	9/16	
Devrent deresine duman bürüdü	2/4	1.sınıf
Dut ağacı dut verir	9/8	5. sınıf
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	9/8	5. sınıf
Eğil kavağım eğil	9/8	5. sınıf
Elindedir bağlama	9/8	5. sınıf
Elma aldım elmadan	9/8	5. sınıf
Entarisi pembeden	9/8	5. sınıf
Et aldım elim yağlı (Özay Gönlüm)	9/4	
Et aldım elim yağlı	9/4	
Evlerine ben varamadım davşandan	9/8	5. sınıf
Evlerinin önü bulgur kazanı	4/4	1.sınıf
Ey bostancı bostancı	9/16	
Fatma gıza su yolunda kavuştum	6/4	
Gabardıcın salınması dalinen	9/8	5. sınıf
Gara gabak kökeni	9/8	5. sınıf
Gara yaylanin çamları	4/4	1.sınıf
Garabaş goyunu güde güde getirdim	2/4	1.sınıf
Garanfili budarlar	4/4	1.sınıf
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	4/4	1.sınıf
Gireniz'in çayları	9/8	5. sınıf
Gökte yıldız tek gider	9/8	5. sınıf
Gül ıslattım billura	9/8+6/4+9/4	
Güzel olur çiy yumurta soyunca	9/8	5. sınıf
Hamamın gubbeleri kireçten olur	4/4	1.sınıf
Haydi Musa'm akmalı çamlar	7/4+9/8+6/4	
Hey bostancı bostancı	9/16	
Kalenin ardındayım	9/8	5. sınıf
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	9/8	5. sınıf
Kekliği vurdum geldim	4/4	1.sınıf
Kekliğim dağ içinde	4/4	1.sınıf
Köprüden geçer iken	4/4	1.sınıf
Mercan köşkünü yaptırdılar	9/4	
Meşesi meşesi yayla meşesi	9/16	
Nerde isen arayıp da bulayım	2/4	1.sınıf
Osman'ımın mendili saman sarısı	9/4	
Palanga'nın evleri	2/4	1.sınıf
Pencereden bak beni	9/16	

Pencereye çektim perde aşık kerem	7/4	
Sabah olur çocuk gider oyuna	9/8	5. sınıf
Sabahın seher vaktinde	9/8	5. sınıf
Salına salına girmiş bahçaya	9/8	5. sınıf
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Serbest	
Senin dükkân benim dükkan demirden	9/8	5. sınıf
Seyirttim çıktım hanaya	5/8	5. sınıf
Siyah çorap geysena	5/8	5. sınıf
Siyah makarada ipliğim	9/8	5. sınıf
Suya tası daldırdım	9/8+6/4	5. sınıf
Süpürgeyi boyadım	9/8	5. sınıf
Şu dağlar tepe tepe	4/4	1.sınıf
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	4/4	1.sınıf
Şu yaylanın çamları	9/8	5. sınıf
Tellidir yavrum aman tellidir	4/4	1.sınıf
Tepsi de tepsi findıklar	9/8	5. sınıf
Uzadım gamış oldum	9/8	5. sınıf
Yağar yağmur yer yaş olur	9/4	
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	4/4	1.sınıf
Yaylalarda gezersin	9/8	5. sınıf
Yeşil giy yeşil kuşan	9/8	5. sınıf
Yük dibinde ipliğim	2/4	1.sınıf
Yüzüğüm var al taşlı	9/8	5. sınıf
Zobalarında guru da meşe yanıyor	9/4	

Tablo 2'de TRT repertuarında bulunan Denizli türkülerinin tartımları (usulleri), müzik öğretim programlarında öğretilen sınıf ile birlikte verilmiştir. 90 türküden 26 tanesi 1-8 ilköğretim ve 9-12 ortaöğretim müzik öğretim programında bulunmayan 9/4+2/2, 9/4, 9/4+7/4+5/4+2/4+ 4/4+11/4, 9/16, 8/8, 4/4+6/4 ve serbest tartım kalıplarından oluşmaktadır. Dolayısıyla, öğrenciler 12. Sınıfa kadar bu usulleri öğrenmemektedir. Tabloya göre geriye kalan 54 türkü, 1. Sınıftan başlayarak 5. Sınıfa kadar öğretilen tartım kalıpları içinde değerlendirilebildiği için usul yönünden ilköğretim müzik dersinde kullanılması uygundur.

Tablo 3

Denizli Türkülerinin Ses Genişliği Yönünden İlköğretim Çağındaki Öğrencilere Uygunluğu

Türkü ismi	En pes ses	En tiz ses	Aralı k	Uygunluğ u
Ağ elime mor kınalar yaktılar	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Ak enteri geyme dedim	Dügah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Ak koyunun aklığı	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Al yazmamı düreyim	Dügah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Alettin'e vardım emme durmadım	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Arabaya daş koydum-Kızılhisar Zeybeği	Hüseyni aşiran	Muhayyer	12 ses	5. Sınıf

Ardıç arasında biten nanelar	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Ardıç biter eşelerin dağında	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Ardıçlıktır evleri	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
At bağladım Denizli'nin hanına	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Bağa giresim geldi	Düğah	Eviç	6 ses	2. Sınıf
Bahçe bahçe gezersen	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Bana kara diyen dilber	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Belin başı tozlu mozlu	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Ben bir yeşil fenerim	Rast	Acem	7 ses	2. Sınıf
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Binip kıratıma hayladım dizgin	Düğah	Tiz çargah	10 ses	2. Sınıf
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Düğah	Tiz çargah	10 ses	2. Sınıf
Buldan'ın dağlarında	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Bülbül yuvan yıkıldı mı	Düğah	Tiz çargah	10 ses	2. Sınıf
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Çıktım çamın dorusuna	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Dağların başındayım	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Dam ardına doleşdim	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Dam başında dudu var	Düğah	Hüseyini	5 ses	2. Sınıf
Dam başında durursun	Rast	Tiz çargah	11 ses	3. Sınıf
Daş üstüne daş koydum ben	Düğah	Hüseyini	5 ses	1. Sınıf
Desti içinde bekmez	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Devrent deresine duman bürüdü	Düğah	Tiz çargah	10 ses	2. Sınıf
Dut ağacı dut verir	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Eğil kavağım eğil	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Elindedir bağlama	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Elma aldım elmadan	Düğah	Neva	4 ses	1. Sınıf
Entarisi pembeden	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Et aldım elim yağlı (Özay Gönüm)	Çargah	Acem	4 ses	1. Sınıf
Et aldım elim yağlı	Irak	Muhayyer	10 ses	2. Sınıf
Evlerine ben varamadım davşandan	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Evlerinin önü bulgur kazanı	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Ey bostancı bostancı	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Fatma gıza su yolunda kavuştum	Irak	Muhayyer	10 ses	2. Sınıf
Gabardıcın salınması dalinen	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Gara gabak kökeni	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Gara yaylanin çamları	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Segah	Gerdaniye	6 ses	2. Sınıf
Garanfili budarlar	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Irak	Gerdaniye	9 ses	2. Sınıf
Gireniz'in çayları	Düğah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Gökte yıldız tek gider	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Gül ıslattım billura	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Güzel olur çiy yumurta soyunca	Düğah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Kaba buselik	Tiz segah	8 ses	2. Sınıf
Haydi Musa'm akmalı çamlar	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf

Hey bostancı bostancı	Düġah	Neva	4 ses	1. Sınıf
Kalenin ardındayım	Düġah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Kekliği vurduğum geldim	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Kekliğim dağ içinde	Rast	Acem	7 ses	2. Sınıf
Köprüden geçer iken	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Mercan köşkünü yaptırdılar	Rast	Neva	12 ses	5. Sınıf
Meşesi meşesi yayla meşesi	Düġah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Nerde isen arayıp da bulayım	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Osman'ımın mendili saman sarısı	Düġah	Tiz çargah	10 ses	2. Sınıf
Palanga'nın evleri	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Pencereden bak beni	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Pencereye çektim perde Aşık Kerem	Düġah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Sabah olur çocuk gider oyuna	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Sabahın seher vaktinde	Düġah	Tiz segah	9 ses	2. Sınıf
Salına salına girmiş bahçaya	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Senin dükkân benim dükkân demirden	Düġah	Hüseyini	5 ses	1. Sınıf
Seyirttim çıktım hanaya	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Siyah çorap geysena	Düġah	Hüseyini	5 ses	1. Sınıf
Siyah makarada ipliğim	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Suya tası daldırdım	Düġah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Süpürgeyi boyadım	Düġah	Gerdaniye	7 ses	2. Sınıf
Şu dağlar tepe tepe	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	Düġah	Acem	6 ses	2. Sınıf
Şu yaylanın çamları	Düġah	Acem	6 ses	2. Sınıf
Tellidir yavrum aman tellidir	Rast	Muhayyer	9 ses	2. Sınıf
Tepsi de tepsi fındıklar	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Uzadım gamış oldum	Rast	Tiz çargah	11 ses	4. Sınıf
Yağar yağmur yer yağ olur	Irak	Tiz buselik	11 ses	4. Sınıf
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	Rast	Tiz neva	12 ses	5. Sınıf
Yaylalarda gezersin	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Yeşil giy yeşil kuşan	Rast	Hüseyini	6 ses	2. Sınıf
Yük dibinde ipliğim	Düġah	Muhayyer	8 ses	2. Sınıf
Yüzüğüm var al taşlı	Rast	Gerdaniye	8 ses	2. Sınıf
Zobalarında guru da meşe yanıyor	Yegah	Gerdaniye	11 ses	3. Sınıf

Tablo 3'te Denizli türkülerinin ses genişliği gösterilmiştir. Tabloya göre Denizli türkülerinin ses genişliği en az 4'lü aralık ve en fazla 12'li aralık olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen bu ses aralığı 9-11 yaş grubu çocukların ses aralığı sınırlarında olduğu için araştırmada analiz edilen türkülerin tamamının, ses genişlikleri bakımından bu yaş grubunda kullanılması uygundur. Araştırmadaki türküler Türk müziği perdelerine göre değerlendirildiğinde en pes ses yegâh (re) perdesidir. En tiz ses ise tiz neva (re2) perdesidir. Araştırmadaki türkülerden 12'li aralığın olduğu "Yaveş yaveş esen seher yeli mi" türküsü aynı zamanda en tiz perdeye sahip türküdür. Bu türkü her ne kadar ses sınırı olarak dik olsa da oluşabilecek problem çocukların ses sınırlarına aktarım yapılarak çözülebilir. Bu sebeple

incelenen türküler Wassum (1979)'un belirlediği ses sınırları içerisinde değerlendirildiğinde ilköğretim öğrencilerine uygundur.

Tablo 4

Sözleri İlköğretime Uygun Olmayan Denizli Türküleri

Türkü ismi	Uygun olmayan sözler	Değerlendirme
Ağ elime mor kınalar yaktılar	On iki yaşımda gelin ettiler	Yaş grubuna göre kötü örnek
Ak enteri geyme dedim	Gavur	Nefret söylemi
Ak koyunun aklığı	Hovarda, benim yarım küçücük kolları sarmaz beni	Yaş grubuna göre kötü örnek
Al yazmamı düreyim	Meyhane, serhoşum, dağlara kaçiveriz	Yaş grubuna göre kötü örnek
Alettin'e vardım emme durmadım	Hayd'ülen de haydi ineğinen danası	Yaş grubuna göre kötü örnek
Ardıç arasında biten nanelar	Çöz aslim çöz göğsün düğmelerin, sevenler okşasin gül sinelerin	Yaş grubuna göre kötü örnek
Ardıç biter eşelerin dağında	Ahdim galdi o incecik belinde, gece benim gündüz senin değil mi	Yaş grubuna göre kötü örnek
Bahçe bahçe gezersen	Aldatalım şu kızı	Yaş grubuna göre kötü örnek
Belin başı tozlu mozlu	Giz seni seven oğlan sözlü	Yaş grubuna göre kötü örnek
Ben bir yeşil fenerim	Al yanağın dururken yar nerenden öpeyim	Yaş grubuna göre kötü örnek
Dağların başımdayım	On sekiz yaşımdayım on iki yaştan beri güzeller peşindeyim	Yaş grubuna göre kötü örnek
Dam ardına doleğdim	Allah'ından bulası	Nefret söylemi
Dam başımda dudu var	Eğil eğil öpeyim sende şeker dadı var oy canım gel bana	Yaş grubuna göre kötü örnek
Desti içinde bekmez	sar golların boynuma	Yaş grubuna göre kötü örnek
Devrent deresine duman bürüdü	Cavır m'oldun müslüman	Yaş grubuna göre kötü örnek
Dut ağacı dut verir	Mosmor oldu çürüdü	Yaş grubuna göre kötü örnek
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Oğlan güccük gız büyük sarılması dat verir	Yaş grubuna göre kötü örnek
Eğil kavağım eğil	Alamadım şu yosmanın kızını	Nefret söylemi
	Ben garışmam ister öldür ister as	Yaş grubuna göre kötü örnek

	Gurusun donuz huyum, ableni ben kaçırırım, Sarı çizme giyelim bizim dama girelim annen buben duyarsa	
Elindedir bağlama	tay boşanmış diyelim	Yaş grubuna göre kötü örnek
Elma aldım elmadan	Gız ben seni kaçırırım annen buben görmeden	Yaş grubuna göre kötü örnek
Entarisi pembeden	On beşine girmeden,	Yaş grubuna göre kötü örnek
Et aldım elim yağlı	Ana beni evlendir yetti galan bekârlık	Yaş grubuna göre kötü örnek
Evlerine ben varamadım davşandan	Cavırın gızı fıstan (da) geymiş (de) ipekten	Nefret söylemi
Fatma gıza su yolunda kavuştum	Ben Fatma'yi bir kötüye değışdim	Yaş grubuna göre kötü örnek
Gabardıcın salınması dalinen	Yaralansın seni öpen dudaklar	Yaş grubuna göre kötü örnek
Gireniz'in çayları	Sallan yosmanın gızı	Yaş grubuna göre kötü örnek
Hey bostancı bostancı	Böyle cavırlık mı olur	Nefret söylemi
Kalenin ardındayım	Zalim anan duyarsa	Yaş grubuna göre kötü örnek Değerler eğitiminde hayvan sevgisi değerinin karşısında olan bir örnek
Kekliğı vurdum geldim	Kekliğı vurdum geldim Gidi gavurun oğlu kızın gönlü olursa	
Köprüden geçer iken	dağlara kaçırırız	Yaş grubuna göre kötü örnek
Nerde isen arayıp da bulayım	Zalimin kizi	Nefret söylemi
Osman'ımın mendili saman sarısı	Gahbeydi	Yaş grubuna göre kötü örnek
Palanga'nın evleri	On beşinde yar sevdim	Yaş grubuna göre kötü örnek
Pencereden bak beni	Eğer deli olursam tut kolumdan at beni	Yaş grubuna göre kötü örnek
Sabah olur çocuk gider oyuna	Naha çocuk geberiydin öleydin sen öleydin ben dengimi buleydim	Nefret söylemi, yaş grubuna göre kötü örnek
Salına salına girmiş bahçaya	Anası da satı satı vermiş bir kese akçaya	Yaş grubuna göre kötü örnek
Siyah makarada ipliğim	Boşasın karısını	Yaş grubuna göre kötü örnek
Şu dağlar tepe tepe	Uyardım öpe öpe	Yaş grubuna göre kötü örnek
Şu yaylanın çamları	Bir kerecik öpmeyle	Yaş grubuna göre kötü örnek
Uzadım gamış oldum	Gocuman gız ben seni kaçırırım	Yaş grubuna göre kötü örnek
Yağar yağmur yer yaş olur	Serhoş olur bade içen bir hoş olur	Yaş grubuna göre kötü örnek
Yaveş yaveş esen seher yeli	Seni gidi zalimin gızı	Nefret söylemi

mi

Yeşil giy yeşil kuşan

Gel beraber kaçalım

Yaş grubuna göre kötü örnek

Tablo 4'te sözleri hem değerler eğitimine hem de eğitimsel yönden yaş grubuna uygun olmayan Denizli türküleri görülmektedir. Bir rehber öğretmen bir de Türkçe öğretmeni yardımıyla birlikte analiz edilen bu sözler, nefret söylemi, yaş grubuna kötü örnek olması, değerler eğitiminde vurgulanan hayvan sevgisine uymaması sebebiyle, sözler bakımından eğitimde kullanılması uygun olmayanlar listesine alınmıştır. 44 adet türkü ve bir türkünün 2 defa aynı sözlerle repertuvarda bulunmasından kaynaklı olarak toplam 90 türkünün 44 tanesinin ilköğretim müzik dersinde uygun olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 5

Sözleri İlköğretime Uygun olan Denizli Türküleri

Türkü ismi	Sözlerin yaş grubuna ve değerler eğitimine göre ilköğretim müzik dersi için uygunluğu
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Uygun
Arabaya daş koydum Kızılhisar zeybeği	Uygun
Ardıçlıktır evleri	Uygun
At bağladım Denizli'nin hanına	Uygun
Bağa giresim geldi	Uygun
Bana kara diyen dilber	Uygun
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Uygun
Binip kıratıma hayladım dizgin	Uygun
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Uygun
Buldan'in dağlarında	Uygun
Bülbül yuvan yıkıldı mı	Uygun
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	Uygun
Çıktım çamın dorusuna	Uygun
Daş üstüne daş koydum ben	Uygun
Evlerinin önü bulgur kazanı	Uygun
Ey bostancı bostancı	Uygun
Gara gabak kökeni	Uygun
Gara yaylanin çamları	Uygun
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Uygun
Haydi Musa'm akmalı çamlar	Uygun
Garanfili budarlar	Uygun
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Uygun
Gökte yıldız tek gider	Uygun
Gül ıslattım billura	Uygun
Güzel olur çiy yumurta soyunca	Uygun
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Uygun
Kara üzüm salkımı yumalcık Azime'm	Uygun

Kekliğim dağ içinde	Uygun
Mercan kólşkünü yaptırdılar	Uygun
Meşesi meşesi yayla meşesi	Uygun
Pencereye çektim perde Aşık Kerem	Uygun
Sabahın seher vaktinde	Uygun
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Uygun
Siyah çorap geysena	Uygun
Senin dükkân benim dükkân demirden	Uygun
Seyirttim çıktım hanaya	Uygun
Suya tası daldırdım	Uygun
Süpürgeyi boyadım	Uygun
Şu Dinar'in sıra sıra söğüdü	Uygun
Tellidir yavrum aman tellidir	Uygun
Tepsi de tepsi findiklar	Uygun
Yaylalarda gezersin	Uygun
Yük dibinde ipliğim	Uygun
Yüzüğüm var al taşlı	Uygun
Zobalarında guru da meşe yanıyor	Uygun

Tablo 5'te TRT repertuarında bulunan 90 adet türküden sözleri yönüyle ilköğretimde kullanılması uygun olan 45 adet türkü görölmektedir. 1 adet türkünün aynı sözler ile yazılmasından kaynaklı olarak bu rakam 46 olarak değerlendirilmektedir. Rehberlik öğretmeni ve Türkçe öğretmeni yardımıyla yapılan bu sınıflamada, sözlerin ilköğretim yaş grubuna uygunluğuna dikkat edilmiştir. Böylece elenen türkülerden sözlerinin uygunluğu değerlendirilen 46 adet türkü kalmıştır. Bu türküler, hem sözleri açısından kötü örnek oluşturmayıp hem de UNESCO değerler eğitimi içindeki sevgi, kardeşlik gibi değerlerin de kapsadığı için sözler yönünden ilköğretimde müzik eğitimi açısından kullanılması uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Türküler, tarihsel süreçte Türk kültürünün aynası olma niteliği taşımaktadır. İncelenen araştırmada de görölmüştür ki, türküler günlük olaylardan tarihsel konulara kadar birçok noktada insanoğlunun en büyük yarenini olmuştur. Tekşan ve Süğümlü (2018) türkülerin hem Türkçeyi hem de Türk kültürünü aktarmak için önemli ürünler olduğunu bu sebeple Türkçe eğitiminde kullanılmasının uygun olduğunu savunmaktadır. Daha önce yapılan benzer araştırmalara bakıldığında 46 adet Elâzığ- Harput türküsünden 15 tanesinin makamsal yönden 5-7 sınıflara uygun olduğu ortaya konmuştur (Budak, 2019). Şengül ve Terzioğlu (2015)'nin araştırmasında, Ağrı yöresine ait 12 adet türkü derlenmiş söz konusu eserlerin eğitim müziğinde kullanılabileceği tespit edilmiştir. Evsen (2018) tarafından Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses genişlikleri, ritmik ve melodik yapısı ile ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite kademelerinde öğretimine uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bartın yöresine ait 12 türkü müzik eğitiminde kullanılmasına yönelik değerlendirmeler yapılmıştır (Nart, 2019). Kültürün bu vazgeçilmez değerleri olan türküler, Denizli yöresi bağlamında ilköğretimde kullanılabilmek durumları araştırmada incelenmiştir. Değerlendirmeler, makamlarına göre, usullerine göre, ses genişliklerine ve sözlerin yaş grubuna göre yapılmıştır.

Halk müziği uzmanları ile birlikte yapılan makamlarına göre yapılan incelemede, incelenen 90 türkünün 57 tanesinin ilköğretim 2-8 sınıflar arasında müzik öğretim programında yer alan makamlardan oluştuğu tespit edilmiştir. Bu sebeple bu 57 türkünün makamsal yönden kullanılmasının uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Halk müziği uzmanları ile birlikte yapılan usullerine göre yapılan incelemede, 90 adet türkünün 54 tanesinin ilköğretim 1-8 sınıflar arasında müzik öğretim programında yer alan tartım kalıpları (usuller) ile bestelendiği için ilköğretim müzik dersinde kullanılması uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

İncelenen 90 adet türkünün ses genişlikleri en fazla 12 li aralıktan oluşmaktadır. Bu genişlik 9-11 yaş arası çocuklar için uygun bir aralıktır. Bu sebeple ilköğretimde kullanılması uygundur.

Rehberlik öğretmeni ve Türkçe öğretmeni ile ayrı ayrı yapılan sözlerine göre uygunluk değerlendirmelerinde 44 türkünün sözlerinin ilköğretim 1-8 sınıflar için yaş grubuna uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Bu sebeple geriye kalan 46 adet türkü söz uygunluğu açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca, sözleri açısından uygun olduğu değerlendirilen 46 adet türkü UNESCO değerler eğitimi içindeki sevgi, kardeşlik gibi değerleri kapsamaktadır. Bu kullanılması uygundur.

Yapılan incelemeler sonucunda makamsal yönden, ses genişliği yönünden, tartım (usul) yönünden ve sözleri yönünde uygunluğu ortak olan türküler aşağıda görülmektedir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bu 16 türkünün hangi alanlarda hangi sınıflarda öğretildiği aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 6

İlköğretim müzik dersinde kullanılması uygun olan Denizli Türküleri

Türküler	Makamın öğretildiği sınıf	Ses genişliği uygunluğu	Ritmin öğretildiği sınıf
1 Arabalar tıkır mıkır geliyor	5. sınıf	2. sınıf	5. sınıf
2 Beyler bahçesinde kandiller yanar	5. sınıf	2. sınıf	5. sınıf
3 Bir yayla isterim yörük gonmadık	5. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
4 Buldan'in dağlarında	5. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
5 Bülbül yuvan yıkıldı mı	5. sınıf	2. sınıf	5. sınıf
6 Daş üstüne daş koydum ben	2. sınıf	1. sınıf	5. sınıf
7 Evlerinin önü bulgur kazanı	5. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
8 Gara gabak kökeni	5. sınıf	2. sınıf	5. sınıf
9 Gara yaylanın çamları	2. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
10 Garabaş goyunu güde güde getirdim	7. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
11 Garanfili budarlar	2. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
12 Gine yeşillendi Acıpayam yolları	5. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
13 Gökte yıldız tek gider	5. sınıf	2. sınıf	5. sınıf
14 Kekliğim dağ içinde	2. sınıf	2. sınıf	1. sınıf
15 Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	5. sınıf	2. sınıf	Serbest ritim
16 Siyah çorap geysena	2. sınıf	1. sınıf	5. sınıf

Araştırmada, bir halk müziği uzmanı, bir Türkçe öğretmeni ve bir rehberlik öğretmeni eşliğinde yapılan analizler sonucunda 90 adet Denizli türküsü analiz edilmiş ve 16 tanesinin ilköğretimde kullanılabileceği değerlendirilmiştir. Hüseyini, Uşşak, Rast ve segâh makamlarından oluşan bu 16 türkünün, 1-8 sınıfları kapsayan bir öğretim programında kullanılmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Bir toplum için kültür çok önemli bir kavramdır. Türk kültürü de zenginliğini eşsiz tarihinden aldığı için sağlam bir kültürü yapısına sahiptir. Eğitimde istendik davranışlar kazandırma süreçlerine mutlaka dahil edilmesi gereken türküler, Türk kültürünün çok önemli yapı taşlarıdır. Bu sebeple müzik eğitiminde kullanılması durumunda, hem müzik dersinin niteliksel olarak sağlam temellere bindirilmesi sağlanırken, yen, nesiller için de doğru şekilde kültür aktarımı mümkün olacaktır. Denizli yöresi özelinde incelenen ve 16 türkünün kullanılmasının önerildiği bu araştırma, sonraki araştırmalara yol açabilir. Metodoloji bakımından kem program içindeki başlıklar hem de türkülerin incelendiği bu araştırma, sonraki araştırmalara yol göstermesi bakımından önemlidir.

Öğretim programları, dersin önceden planlandığı, öğretmene ve öğrenciye bir yol haritası niteliği taşımaktadır. Bu sebeple Türkülerin öğretim programlarına eklenmesi gerekmektedir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak düzenlenecek bu konu, birincil denetlemeyi kullanması dikkate alınarak öğretmenin de özgür bir şekilde kullanabilmesi mümkün kılınmalıdır. Diğer bir deyişle, öğretmene müzik öğretim programında geniş bir materyal verirken hangi türkülerini kullanacağı kendine bırakılarak en üst düzeyde fayda sağlanabilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi: *Doküman incelemesi yapılan bu araştırmada “insandan veya hayvandan veri toplama” durumu söz konusu değildir. Bu sebeple etik kurulu izni alınmasını gerektiren durumlar çerçevesine girmemektedir. Bu sebeple Etik Kurul İzni beyan edilmemiştir.*

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: *Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.*

Yazar Katkısı: *Araştırmaya yazarlar eşit derecede katkı sunmuştur.*

Kaynakça

- Akbudak, H., ve Akpınar, M. (2020). Malatya türkülerinin keman eğitiminde kullanılması üzerine bir çalışma. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 203-215.
- Akyürek, R. (2002). *Trabzon’da müzik eğitimcisi yetiştirmeye dönük lise ve yüksek öğrenim kurumlarında Ege türkeleri yoluyla başlangıç düzeyindeki keman tekniklerinin öğrencilere kazandırılması ve bu yaklaşımın keman eğitiminde kullanılabilirliği.* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alpagut, U. (2001). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Türk halk ezgilerinin kemana uyarlanmasının keman eğitimi yoluyla müzik öğretmenliği eğitimine yansıtılabilirliği.* (Yayınlanmamış Doktora tezi), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Arı, B., ve Top, M. B. (2017). 1950 Sonrası Erzincan’da eğitim. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(39), 244-254.
- Ateş, M. (2008). *TRT repertuarındaki Şarkışla yöresine ait türkülerin incelenmesi.* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Budak, Z. (2019). *Elazığ-Harput türkülerinin ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliğinin incelenmesi.* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç., Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Pegem Akademi Yayıncılık.

- Çakar, M. A. (1996). *TRT Çocuk Repertuarında Bulunan İzmir Türkülerinin Makam-Ayak Yönünden İncelenmesi*. (Yayımlanmamış, Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çobanoğlu, Ö. (2010). Türkü olgusu bağlamında 'Türkü' ve 'Şarkı' terimlerinin etimolojisini yeniden tanımlama denemesi. *Türk Yurdu*, 99(269), 46-49.
- Demir, Z. (1999). *TRT repertuarında bulunan Denizli türkülerinin makam-ayak, tür ve usul yönünden incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. Pegem.
- Elmas, E. (2019). *Piyano eğitiminde türkü kullanımının öğrenci motivasyonuna etkisi*. (Yüksek Lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Engin, B. (2019). *TRT Thm repertuarında bulunan ordu yöresi türkülerinin ritim yapılarının THM ve TSM nazariyatı açısından karşılaştırmalı incelemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Eroğlu, F. B. (2014). *Söz ve Müzik Açısından Türkü*. Sakarya: (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eroğlu, Ö. (2018). *Kangal ve yöresi türkülerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin bir çalışma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eroğlu, T. (2017). Türkü nedir? *The Journal of Kesit Academy*, 3(7), 78-91.
- Ertürk, S. (1984). *Eğitimde program geliştirme*. Yelkentepe.
- Evsen, F. (2018). *Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal-edebi analizi ve müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fidan, C. (2014). *Keman eğitiminde Van türkülerini çalma ve yorumlama yöntemleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gençer, B. (2017). *Müzik eğitiminde Konya türkülerinin tavır ve okuyuş stillerinin analiz edilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, M. (2009). *Türküler Dile Geldi*. İstanbul: Ötüken.
- İdaçlı, U. (2019). *TRT Repertuarında bulunan Malatya türkülerinin makam dizisi, usul ve ses genişliği yönünden analizine yönelik incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakaş, B. (2019). *Amasya türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin bir çalışma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, D. (2003). *Aşık Edebiyatına Giriş* (Cilt 44), Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları.
- Kaya, M. (2014). *Klasik gitarın halk müziğinde kullanımının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kervancıoğlu, M. H. (2013). *Erzurum türkülerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018A). *Müzik Dersi Öğretim Programı ilkokul ve ortaokul 1-8 sınıflar*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018B). *Müzik dersi 9, 10, 11 ve 12. sınıflar öğretim programı*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Müezzinoğlu, A., ve Öztürk, F. G. (2012). Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması. *İdil*, 5(22), 691-706.
- Nacakcı, Z. (2004). Türk halk müziği eserlerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 157-171.
- Nacakcı, Z., Özdemir, G., Çiftçi, C., Yengin, A., Börekçi, A. (2021). Nesilden nesile Burdur halk ezgileri, *Gece Kitaplığı*.
- Nart, S. (2019). Bartın Yöresi Türkülerinin Genel Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma. *ISME Legacy Conference Istanbul 2009* (s. 317-327), Kadir Has Üniversitesi.
- Öz, İ. (2021). Isparta türkülerinin ezgi, ritim ve şiir yapısı bakımından incelenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi*, (5), 50-62.
- Özkan, İ. H. (2018). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri-kudüm velveleleri*. Ötüken.
- Öztelli, C. (2002). *Evlerinin Önü, Türküler*. Özgür.
- Öztürk, S., ve Özçelik, S. (2015). Türkü söylemeye yönelik öğretim modeli (Elazığ yöresi örneği). *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 107-134.
- Pabuçcu, H. (2016). *Akseki ve yöresi türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Paşaoğlu, S. (2005). *Müzikal-Kültürel Kimlik Oluşumunda, Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Halk Türkülerinin Rolü: Türkiye, Bulgaristan, Macaristan Örneği*. (Yayınlanmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Sevindik, A. (2019). Âşıklık geleneğinin güncel durumu ve âşıklar üzerine bazı tespitler. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* (47), 127-144.
- Şahin, İ. H. (2019). *Mersin yöresine ait türkülerin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şengül, C., ve Terzioğlu, M. (2015). Ağrı yöresine ait türkülerin makamsal ve ritmik yönden incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(özel sayı 2), 410-415.
- Şimşek, E. (2017). *TRT Türk halk müziği repertuarındaki Sinop türkülerinin makam, usul, tür ve biçim yönünden incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Taşçı, G. (2012). *Türk Halk Musikisi Saz Eserlerinin Ortaöğretim Mesleki Keman Eğitiminde Kullanım Olanakları Yönüyle İncelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Tebkjalı, A. (2019). *TRT Repertuvarında bulunan Elazığ-Harput ve Kerkük türkülerinin mukayesesi ve müzik eğitiminde kullanılması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekşan, K., ve Süğümlü, Ü. (2018). Türkülerin Türkçe eğitiminde kullanılabilirliği. *Sakarya University Journal of Education*, 8(4), 286-299.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi/temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik ansiklopedisi yayınları.
- Uçan, A. (2000). Türk Dünyası'nda Orta Asya-Anadolu müzik ilişkileri. *Erdem Dergisi*, 12(35), 593-664.
- Varış, F. (1986). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Vural, T. (2013). *Türklerde askeri müzik geleneği tuğ, nevbet, mehter*. Çizgi.
- Wassum, S. (1979). *Elementary school children's vocal range*. *Journal of Research in Music Education*, 27(4), 214–226. <https://doi:10.2307/3344709>.
- Yakıcı, A. (2007). *Halk şiirinde türkü*. Akçağ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12. Baskı)*. Seçkin.

A Study on the Use of Denizli Folk Songs in Primary School Music Courses

Serkan DEMIREL¹ & Ahmet Mutlu TERZIOĞLU²

• **Received:** 09.05.2022 • **Accepted:** 28.02.2023 • **Published:** 05.09.2023

Abstract

Folk songs, which have carried Turkish culture from generation to generation, are the living heritage of the Turks. The folk songs that witnessed the events in history were accepted as sacred. The use of folk songs as a tool in music education will both provide a benefit to music education and allow our cultural richness to be transferred to new generations. Thus, the study aims to explore the folk songs of the Denizli region for music education, provide material for primary school music lessons, and ensure that Turkish culture can reach new generations. In this context, through the data collected from the TRT repertoire, 90 Denizli folk songs were analyzed via content analysis. The data analyses were conducted in terms of the appropriateness of modal, method, and words, which were investigated by experts from each field. At the end of the research, 16 folk songs, which are suitable for implementation in primary school music lessons, were identified in the field. It is suggested that further research should include the effect of these 16 folk songs to have success in music education.

Keywords: Denizli folk songs, music education, folk songs in education, primary school music lessons

¹Asst. Prof. Dr., Ankara Music and Fine Arts University, Faculty of Performing Arts, Department of Instrument Education, ORCID: 0000-0003-3459-2836, serkan.demirel@mgu.edu.tr

²Asst. Prof. Dr., Alaaddin Keykubat University, Faculty of Education, Department of Music Education, ORCID: 0000-0002-3464-722X, mutlu.terzioglu@alanya.edu.tr

Cited:

Demirel, S., & Terzioğlu, A. M. (2023). A study on the use of Denizli Folk Songs in Primary School Music Courses. *Pamukkale University Journal of Education*, 59, 120-140.
<https://doi.org/10.9779.pauefd.1114362>

Introduction

Education is a method of teaching desired behaviors in people's lives (Ertürk, 1984); thus, the change in students' behaviour is one of the major intentions in the education field (Varış, 1986). Deliberate changes are the main goal of education (Demirel, 1999) and education aims for individuals to gain contemporary values and skills (Arı & Top, 2017). Music education is the education that provides this process through music (Uçan, 1994). The fact that the Turkish nation has a rich culture has made it possible for cultural elements to be qualified. In music education, the use of our own cultural elements will both increase the quality of education and ensure that Turkish culture is transferred to new generations. For this reason, it is important that folk songs, one of the most important elements of Turkish culture, be used in music education. The research was conducted based on the idea of planning music teaching by benefiting from the core elements of Turkish culture and teaching cultural characteristics to new generations, based on the definitions of acquiring the desired behaviors seen in the definitions of both education and music education above.

Due to their qualities, folk songs can convey the cultural characteristics of the society well. Although the words of folk songs give information about the region, they can convey clues about the society in the historical process (Paşaoğlu, 2005). The inclusion of societies in the education system by taking into account the cultural element is considered important both for the quality of education and for future generations. Equipping the new generations culturally with rich elements of Turkish culture will be possible by taking into account the cultural elements while gaining the desired behaviors. For music education, the use of folk songs, which are the most important musical element of Turkish culture, is important for both in terms of music education and the correct shaping of future generations. Thanks to this move, which will make it possible to prevent cultural degeneration, which is a big problem of our age, our folk songs circulating from language to language can be used as a material in education. The folk songs in which the local elements are included have a great role at this stage. The starting point of the research was this idea.

Folk songs, which are the most important cultural indicator of the society, are also the leading elements in folk literature. According to Öztelli (2002), other elements of folk literature also pass through the filter of folk songs. The Turkish people said, "We are Turks singing *Türkü* (songs)" and searched for themselves in the folk songs, and found themselves in these songs (Yakıcı, 2007, p. 13). As everything related to life such as historical events, traditions, social events, folk architecture, plants, religious information is observed in these works, the folk songs are like the memory of Turkish people (Eroğlu, 2017). Folk songs reflect historical and current events together with the thoughts of society. Folk songs are born, live and are forgotten like living beings. Folk songs sometimes have the quality of history with subjects such as the joy, thoughts and pains of the people that even history books do not write (Öztelli, 2002).

"*Küy*", which is also an equivalent of the term music (Çobanoğlu, 2010; Uçan, 2000), gives its name to non-verbal melodies and has turned into the word *Türkî* (folk song) over time (Eroğlu, 2017). According to Çobanoğlu, while *Türkî* represented the music of the provincials living in the countryside, he revealed that the *şarkî* (song), whose previous form was *şark-küy*, also represented the music of the people living in the city. From this point of view, the verse pieces sung with Turkish melodies can be called *Türkü* (folk song). In this context, Eroğlu pointed out that *Türkü*, which points to a musical structure unique to Turks, is the products of ancient civilizations (Eroğlu, 2017). Folk songs are anonymous folk literature products created with various verse forms and melodies (Çobanoğlu, 2010). According to F. Eroğlu, it can be said that the folk songs, whether the author is known or

not, have become public figures, and therefore they are anonymous (Eroğlu, 2014); therefore, the folk songs are the property of the people. In folk literature, folk songs are artistic elements that cover the whole life from the cradle to the grave that keep the inner world of the society alive (Öztelli, 2002). Eroğlu (2017) proposed the definition of the folk song in its broadest form as follows:

“Originated in religious and magical *Kam* ceremonies, which over time have changed, shaped and developed in terms of their content and meaning; produced in various assemblies depending on the tradition within the body of Turkish Music; all musical works such as “Kırık-Kıvrak”, “Unmetered”, “Verbal”, “Nonverbal”, “Belly Dance”, “Nenia”, “Divine” and “Atman”, “Rhyme” and “Counting-out Rhyme” are called “Türkü” (p. 90).

In Turkish culture, heroic stories (Vural, 2013), which were played by bards in the past, have survived to the present day as a tradition. Today, the tradition of *ashik*, which is the continuation of the tradition of poethood and *kam* (Sevindik, 2019), started to replace the epic poems sung with mouth-harp after the Turks settled down, thus the tradition of *ashikism* emerged in Anatolia (Kaya, 2003). The heroes of folk tales are always poets in love, and the fact that the stories are connected with folk songs stems from this (Öztelli, 2002, p. 12). Folk artists *ashiks* (lovers) traveled to different parts of the country and conveyed folk songs. In addition, folk songs were spread through amateur voice artists in trade caravans. Another group of people who served in the military both spread their own folk songs where they went and learned different folk songs from other people there. However, during this spread, some changes in lyrics and melodies also occurred (Öztelli, 2002). Despite these changes, folk songs have common features of Turkish culture. Turks, who have appeared in history in a wide geography spread over three continents, take their strength from Turkish folk culture (Güven, 2009). As can be seen, folk songs are indispensable for Turkish culture. Despite this, more importance should be given to folk songs.

In light of the relevant literature, it is seen that there are many studies on folk songs that are so important in society. The trend of research with folk songs is generally surrounded by local research. Main studies in folk song repertoire include review of Şarkışla folk songs (Ateş, 2008), review of Sinop folk songs (Şimşek, 2017), review of Malatya folk songs (İdaçlı, 2019), review of Ordu folk songs (Engin, 2019), review of Isparta folk songs (Öz, 2021), review of Antalya folk songs (Evsen, 2018), review of Denizli folk songs (Demir, 1999), review of İzmir folk songs (Çakar, 1996), review of Ağrı folk songs (Şengül & Terzioğlu, 2015), review of Konya folk songs (Gençer, 2017). The study, *Burdur Folk Melodies from Generation to Generation*, is one of the studies that have recently made significant contributions to the Turkish Folk Music culture. In the research, TRT and the Ministry of Culture Turkish Folk Music Repertoire works were scanned, and interviews were made with source people in Burdur. During these studies, the studies in question were examined qualitatively, their musical characteristics were determined, and new compilations were made (Nacakcı, 2021). In almost all of these studies, locally examined folk songs were analyzed according to various variables. In the first stage of the study, similar to the studies given above, analyses were made under sub-headings such as the modes of the folk songs in the Denizli region and distribution of these modes, tune sounds, the lowest and high-pitched sounds, vocal ranges, the distribution according to tempo, and local classification of these songs.

Investigation of the studies in the relevant literature indicated that folk songs were intended to be used as materials related to the education of certain instruments, and studies were carried out accordingly. In this context, considering the studies in general, some studies

such as Van folk songs (Fidan, 2014), Amasya folk songs (Karakaş, 2019), Mersin folk songs (Şahin, 2019), Malatya folk songs (Akbudak & Akpınar, 2020), Kıbrıs folk songs (Müezzinoğlu & Öztürk, 2012), Akseki folk songs (Pabuçcu, 2016) are the studies that evaluate the usability of folk songs for a certain region in violin education. In the master's thesis by Alpagut (2001), students were asked to adapt a folk song tune selected from the Central Anatolia region to the violin, and participants' behavioral characteristics related to this adaptation were examined. In his master's thesis, Taşçı (2012) made evaluations about the use of Turkish Folk Music Instrumental Works in violin education. In addition to the use of folk songs in violin education, there are also studies conducted on other instrument education. These studies aimed to use elements of Turkish culture in western music instruments such as Cello (Eroğlu, 2018), Piano (Elmas, 2019), Classical Guitar (Kaya, 2014), and Viola (Kervancıoğlu, 2013; Nacakçı, 2004).

In the screening conducted on general music education, which is the subject of the research, it was seen that folk songs were examined more locally in general. For example, the use of Elâzığ-Harput and Kirkuk folk songs in music education (Tebkjalı, 2019), the usability of Elâzığ-Harput folk songs in music class (Budak, 2019), the usability of Bartın folk songs in music education (Nart, 2019), the teaching model for singing folk songs (Elâzığ region sample) (Öztürk & Özçelik, 2015), the usability of Aegean folk songs (Akyürek, 2002) are all studies on the use of folk songs as materials in general music education. In addition, the research on the usability of folk songs in Turkish education (Tekşan & Süğümlü, 2018) have revealed that other fields also use folk songs as educational materials.

As can be seen, folk songs which are the essence of Turkish culture are considered very important in education and many studies upon folk songs have been carried out accordingly. Denizli, which is the gateway of the Aegean and Mediterranean Regions, which is the subject of the research, is also home to countless cultural heritages. Denizli, which has a rich heritage in terms of its historical past and cultural features, is an important value of Turkish culture with its folk songs. In this context, for the usability of Denizli region folk songs in primary school music lessons, their modal characteristics, rhythmical features, features of their lyrics, 1st-8th grade music courses were examined in terms of containing the curriculum stages to be taught to students. The modes used in Denizli folk songs are found in the primary and high school curriculum of the national education music course as *Hüseyni* (5th grade), *Uşşak* (2nd grade), *Segâh* (7th grade), *Eviç* (8th grade), *Hicaz* (9th grade), *Muhayyer Kürdi* (8th grade), *Nikriz* (6th grade), *Rast* (5th grade), *Saba* (10th grade) (Ministry of National Education, 2018A and 2018B). /4 and 4+ rhythms (1st and 4th grade), 5/8, 7/8 and 9/8 (5th grade) rhythms are included in the primary music program. These rhythms, which take place in the field of learning musical creativity in the form of counting, rhymes, songs and folk songs in the 1st grade, can be seen within musical perception and informing learning areas at the 4th grade level. These rhythms included in the field of listening and learning to sing at the 5th grade level are some of the rhythms in Denizli folk songs. Wassum (1979) defines the range of children's vocals as range of fifth in the 1st grade, range of tenth in the 2nd grade, range of eleventh in the 3rd grade, range of thirteenth in the 4th grade, and range of fourteenth in the 5th grade. In this context, the class in which the *makams* (modes) of Denizli folk songs are taught, the program in which the scales are located, the suitability of the lyrics for the age group and their use in primary school music lessons were examined. *Kırık hava* (broken tune) is defined as pieces of certain meter such as folk songs and traditional dance music (Öztelli, 2002, p. 31). *Uzun hava* (long tune), on the other hand, is the genre in which the melodies in folk music are not measured and do not have a certain shape in terms of rhythm (Öztelli, 2002). In other words, songs whose

procedures are certain are called broken tune, and those that are not certain are called long tune. In this study, broken tunes were discussed.

Method

In this study, where qualitative research method was adopted, content analysis was employed for the analysis of the data. Content analysis is a repeatable technique in which codes based on certain rules are created and the emerging data are summarized categorically (Büyüköztürk et al. 2013). The process in content analysis is to summarize similar data in a way that the reader can understand by combining similar data with certain concepts and themes (Yıldırım & Şimşek, 2021). In this context, TRT repertoire was examined, and 90 Denizli folk songs were included in the research. These folk songs, which constitute the sample of the research, were evaluated by content analysis under themes such as mode, tempo, vocal range and suitability of their lyrics to the primary education level.

Universe and Sample

The universe of the study consists of Denizli folk songs, and the sample consists of 90 Denizli folk songs recorded in the TRT repertoire.

Collection and Analysis of the Data

In the study, document review was used as data collection tool. In this context, after the examination of the TRT repertoire, 90 folk songs constituted the sample of the research. After this stage, 90 Denizli folk songs in the sample were classified under themes to be evaluated by their mode, tempo, vocal range and suitability of their lyrics to the primary education level. After the classification, modal and rhythmic analyzes were performed by two researchers and two folk music experts. In these analyzes, the achievements and explanations of “the primary music course curriculum” (Ministry of National Education, 2018A) were accepted as criterion. In the analysis of vocal ranges, Wassum (1979)’s definitions of vocal ranges were taken into consideration. Since both examinations are applicable to different studies, it can be said that the suitability of the examination and vocal ranges to the primary education level in terms of mode and tempo is in accordance with the principle of reproducibility of scientific studies. The appropriateness of the words, which is the last theme of the research, was examined together with a Turkish teacher and a guidance teacher in addition to two researchers. On the theme of the appropriateness of words, 90% reliability was determined by the test of Miles and Huberman (1994) “Reliability = Consensus / Consensus + Disagreement”.

Findings

In this section, 90 Turkish folk songs in the TRT repertoire were examined in terms of their suitability for grade levels, in which meters used in these folk songs are taught in the music curriculum, and appropriateness of these meters, their vocal range and appropriateness, and the appropriateness of their lyrics for primary school children.

Eligibility According to Modes of Folk Songs

Table 1

The Place of Denizli Folk Songs in the Primary Music Education Curriculum in Terms of Modality

The Folk Songs	Mode	Suitability
Ağ elime mor kınalar yaktılar	Hüseyini	5th Grade
Ak enteri geyme dedim	Gülizar	

Ak koyunun aklığı	Hüseyini	5th Grade
Al yazmamı düreyim	Gülizar	
Alettin'e vardım emme durmadım	Gülizar	
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Hüseyini	5th Grade
Arabaya dağ koydum-Kızılhisar Zeybeği	Mahur	
Ardıç arasında biten nanelar	Hüseyini	5th Grade
Ardıç biter eşelerin dağında	Gülizar	
Ardıçlıktır evleri	Hüseyini	5th Grade
At bağladım Denizli'nin hanına	Gülizar	
Bağa giresim geldi	Gülizar	
Bahçe bahçe gezersen	Hüseyini	5th Grade
Bana kara diyen dilber	Hüseyini	5th Grade
Belin bağı tozlu mozlu	Gülizar	
Ben bir yeğil fenerim	Saba	10th grade
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Rast	5 class
Binip kıratıma hayladım dizgin	Gülizar	
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Hüseyini	5th Grade
Buldan'in dağlarında	Hüseyini	5th Grade
Bülbül yuvan yıkıldı mı	Hüseyini	5th Grade
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	Gülizar	
Çıktım çamın dorusuna	Hüseyini	5th Grade
Dağların bağındayım	Hüseyini	5th Grade
Dam ardına doleğdim	Hüseyini	5th Grade
Dam bağında dudu var	Uşşak	2nd Grade
Dam bağında durursun	Gülizar	
Dağ üstüne dağ koydum ben	Uşşak	2nd Grade
Desti içinde bekmez	Gülizar	
Devrent deresine duman bürüdü	Hüseyini	5th Grade
Dut ağacı dut verir	Uşşak	2nd Grade
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Hüseyini	5th Grade
Eğil kavağım eğil	Hicaz	9th Grade
Elindedir bağlama	Hüseyini	5th Grade
Elma aldım elmadan	Uşşak	2nd Grade
Entarisi pembeden	Hüseyini	5th Grade
Et aldım elim yağlı (Özay Gönlüm)	Çargâh	
Et aldım elim yağlı	Hüseyini	5th Grade
Evlerine ben varamadım davşandan	Gülizar	
Evlerinin önü bulgur kazanı	Hüseyini	5th Grade
Ey bostancı bostancı	Segâh	7th Grade
Fatma gıza su yolunda kavuğtum	Karcığar	

Gabardıcın salınması dalinen	Hüseyini	5th Grade
Gara gabak kökeni	Hüseyini	5th Grade
Gara yaylanin çamları	Uşşak	2nd Grade
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Segâh	7th Grade
Garanfili budarlar	Uşşak	2nd Grade
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Hüseyini	5th Grade
Gireniz'in çayları	Hüseyini	5th Grade
Gökte yıldız tek gider	Hüseyini	5th Grade
Gül ıslattım billura	Gülizar	
Güzel olur çiy yumurta soyunca	Gülizar	
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Çargâh	
Haydi Musa'm akmai çamlar	Hüseyini	5th Grade
Hey bostanci bostancı	Uşşak	2nd Grade
Kalenin ardındayım	Hüseyini	5th Grade
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	Muhayyer kürdi	8th grade
Kekliği vurduğum geldim	Uşşak	2nd Grade
Kekliğim dağ içinde	Uşşak	2nd Grade
Köprüden geçer iken	Uşşak	2nd Grade
Mercan köşkünü yaptırdılar	Hüseyini	5th Grade
Meşesi meşesi yayla meşesi	Hüseyini	5th Grade
Nerde isen arayıp da bulayım	Gülizar	
Osman'ımın mendili saman sarısı	Gülizar	
Palanga'nın evleri	Hüseyini	5th Grade
Pencereden bak beni	Uşşak	2nd Grade
Pencereye çektim perde aşık kerem	Karcığar	
Sabah olur çocuk gider oyuna	Uşşak	2nd Grade
Sabahın seher vaktinde	Karcığar	
Salına salına girmiş bahçaya	Hüseyini	5th Grade
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağı'ndan	Hüseyini	5th Grade
Senin dükkân benim dükkân demirden	Gülizar	
Seyirttim çıktım hanaya	Gülizar	
Siyah çorap geysena	Uşşak	2nd Grade
Siyah makarada ipliğim	Gülizar	
Suya tası daldırdım	Hüseyini	5th Grade
Süpürgeyi boyadım	Hüseyini	5th Grade
Şu dağlar tepe tepe	Gülizar	
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	Gülizar	
Şu yaylanın çamları	Gülizar	
Tellidir yavrum aman tellidir	Çargâh + bayati Şiraz	
Tepsi de tepsi fındıklar	Hüseyini	5th Grade

Uzadım gamış oldum	Gülizar	
Yağar yağmur yer yaş olur	Eviç	8th Grade
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	Basit suzinak	
Yaylalarda gezersin	Hüseyini	5th Grade
Yeşil giy yeşil kuşan	Uşşak	2nd Grade
Yük dibinde ipliğim	Hüseyini	5th Grade
Yüzüğüm var al taşlı	Hüseyini	5th Grade
Zobalarında guru da meşe yanıyor	Nikriz	6th Grade

In Table 1, the distribution of Denizli folk songs according to the curriculum is seen. Basit Suzinak, Çargâh, Bayati Shiraz and Gülizar modes are not included in the curriculum of primary and secondary music courses. The office of Gülizar is an office that includes Hüseyini, Muhayyer, Karcıgar transitions (Özkan, 2018). In this respect, although the Karcıgar mode is not included in the curriculum, since the other transitions in it are taught until secondary education, in a way, it may be appropriate to use the Gülizar mode in the curriculum in the folk songs where the Gülizar mode is used with a simple aspect.

Many folk songs that are within the scope of the modes taught up starting from the 2nd grade until 8th grade are seen in this list. It was observed that 57 of the 90 Denizli folk songs consisted of the modes taught between the 2-8 grades of primary education. It was seen that 2 folk songs consisted of the modes included in the 9th and 10th grade curriculum. Thus, a large part of the Denizli folk songs in the TRT repertoire is suitable for use in the music curriculum.

Suitability according to Tempo

Table 2

The Place of Denizli Folk Songs in the Primary Music Education Curriculum in Terms of Tempo (Rhythmical)

The Folk songs	Tempo	Suitability
Ağ elime mor kınalar yaktılar	9/8	5th grade
Ak enteri geyme dedim	9/8	5th grade
Ak koyunun aklığı	9/8	5th grade
Al yazmamı düreyim	9/4+2/2	
Alettin'e vardım emme durmadım	9/4+2/2	
Arabalar tıkr mıkır geliyor	9/8	5th grade
Arabaya daş koydum-Kızılhisar Zeybeği	9/4+7/4+5/4+2/4+ 4/4+11/4	
Ardıç arasında biten nanelar	9/16	
Ardıç biter eşelerin dağında	9/8	5th grade
Ardıçlıktır evleri	9/16	
At bağladım Denizli'nin hanına	9/8	5th grade
Bağa giresim geldi	9/8	5th grade
Bahçe bahçe gezersen	9/8	5th grade
Bana kara diyen dilber	8/8	
Belin başı tozlu mozlu	9/16	
Ben bir yeşil fenerim	9/8	5th grade

Beyler bahçesinde kandiller yanar	9/8	5th grade
Binip kıratıma hayladım dizgin	4/4+6/4	
Bir yayla isterim yörük gonmadık	4/4	1st grade
Buldan'ın dağlarında	4/4	1st grade
Bülbül yuvan yıkıldı mı	5/8	5th grade
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	9/8	5th grade
Çıktım çamın dorusuna	9/16	
Dağların başındayım	9/8	5th grade
Dam ardına doleşdim	9/8	5th grade
Dam başında dudu var	9/8	5th grade
Dam başında durursun	9/16	
Daş üstüne daş koydum ben	9/8	5th grade
Desti içinde bekmez	9/16	
Devrent deresine duman bürüdü	2/4	1st grade
Dut ağacı dut verir	9/8	5th grade
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	9/8	5th grade
Eğil kavağım eğil	9/8	5th grade
Elindedir bağlama	9/8	5th grade
Elma aldım elmadan	9/8	5th grade
Entarisi pembeden	9/8	5th grade
Et aldım elim yağlı (Özay Gönlüm)	9/4	
Et aldım elim yağlı	9/4	
Evlerine ben varamadım davşandan	9/8	5th grade
Evlerinin önü bulgur kazanı	4/4	1st grade
Ey bostancı bostancı	9/16	
Fatma gıza su yolunda kavuştum	6/4	
Gabardıcın salınması dalinen	9/8	5th grade
Gara gabak kökeni	9/8	5th grade
Gara yaylanın çamları	4/4	1st grade
Garabaş goyunu güde güde getirdim	2/4	1st grade
Garanfili budarlar	4/4	1st grade
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	4/4	1st grade
Gireniz'in çayları	9/8	5th grade
Gökte yıldız tek gider	9/8	5th grade
Gül ıslattım billura	9/8+6/4+9/4	
Güzel olur çiy yumurta soyunca	9/8	5th grade
Hamamın gubbeleri kireçten olur	4/4	1st grade
Haydi Musa'm akmalı çamlar	7/4+9/8+6/4	
Hey bostancı bostancı	9/16	
Kalenin ardındayım	9/8	5th grade

Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	9/8	5th grade
Kekliği vurduğum geldim	4/4	1st grade
Kekliğim dağ içinde	4/4	1st grade
Köprüden geçer iken	4/4	1st grade
Mercan köşkünü yaptırdılar	9/4	
Meşesi meşesi yayla meşesi	9/16	
Nerde isen arayıp da bulayım	2/4	1st grade
Osman'ımın mendili saman sarısı	9/4	
Palanga'nın evleri	2/4	1st grade
Pencereden bak beni	9/16	
Pencereye çektim perde aşık kerem	7/4	
Sabah olur çocuk gider oyuna	9/8	5th grade
Sabahın seher vaktinde	9/8	5th grade
Salına salına girmiş bahçaya	9/8	5th grade
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Free	
Senin dükkân benim dükkân demirden	9/8	5th grade
Seyirttim çıktım hanaya	5/8	5th grade
Siyah çorap geysena	5/8	5th grade
Siyah makarada ipliğim	9/8	5th grade
Suya tası daldırdım	9/8+6/4	5th grade
Süpürgeyi boyadım	9/8	5th grade
Şu dağlar tepe tepe	4/4	1st grade
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	4/4	1st grade
Şu yaylanın çamları	9/8	5th grade
Tellidir yavrum aman tellidir	4/4	1st grade
Tepsi de tepsi fındıklar	9/8	5th grade
Uzadım gamış oldum	9/8	5th grade
Yağar yağmur yer yaş olur	9/4	
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	4/4	1st grade
Yaylalarda gezersin	9/8	5th grade
Yeşil giy yeşil kuşan	9/8	5th grade
Yük dibinde ipliğim	2/4	1st grade
Yüzüğüm var al taşlı	9/8	5th grade
Zobalarında guru da meşe yanıyor	9/4	

In Table 2, the rhythms (modes) of the Denizli folk songs in the TRT repertoire are demonstrated together with the class taught in the music curriculum. 26 of the 90 folk songs consist of 9/4+2/2, 9/4, 9/4+7/4+5/4+2/4+ 4/4+11/4, 9/16, 8/8, 4/4+6/4 and free rhythm patterns that are not available in 1st-8th grade primary and 9th-12th grade secondary music curriculum. Therefore, students are not able to learn these rhythms until the 12th grade. According to the table, since the remaining 54 folk songs can be evaluated within rhythm

pattern that are taught up starting from 1st grade until the 5th grade, these songs are rhythmically suitable for use in primary music lessons.

Table 3

The Suitability of Denizli Folk Songs to Primary School Students in Terms of Vocal Range

The Folk songs	Most chest note	Highest-pitched sound	Range	Suitability
Ağ elime mor kınalar yaktılar	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Ak enteri geyme dedim	Dügah	Gerdaniye	7 sounds	2nd Grade
Ak koyunun aklığı	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Al yazmamı düreyim	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Alettin'e vardım emme durmadım	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Arabaya daş koydum-Kızıllhisar Zeybeğı	Hüseyini aşiran	Muhayyer	12 sounds	5th Grade
Ardıç arasında biten nanelar	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Ardıç biter eşelerin dağında	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Ardıçlıktır evleri	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
At bağladım Denizli'nin hanına	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Bağa giresim geldi	Dügah	Eviç	6 sounds	2nd Grade
Bahçe bahçe gezersen	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Bana kara diyen dilber	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Belin başı tozlu mozlu	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Ben bir yeşil fenerim	Rast	Acem	7 sounds	2nd Grade
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Binip kıratıma hayladım dizgin	Dügah	Tiz çargah	10 sounds	2nd Grade
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Dügah	Tiz çargah	10 sounds	2nd Grade
Buldan'ın dağlarında	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Bülbül yuvan yıkıldı mı	Dügah	Tiz çargah	10 sounds	2nd Grade
Cemile'min geçtiğı yollar meşeli	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade

			sounds	Grade
Çıktım çamın dorusuna	Dügah	Gerdaniye	7	2nd
Dağların başındayım	Rast	Gerdaniye	sounds	Grade
Dam ardına doleşdim	Dügah	Gerdaniye	8	2nd
Dam başında dudu var	Dügah	Hüseyni	sounds	Grade
Dam başında durursun	Rast	Tiz çargah	7	2nd
Daş üstüne daş koydum ben	Dügah	Hüseyni	sounds	Grade
Desti içinde bekmez	Rast	Gerdaniye	5	2nd
Devrent deresine duman бүрүdü	Dügah	Tiz çargah	sounds	Grade
Dut ağacı dut verir	Rast	Hüseyni	11	3rd
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Rast	Gerdaniye	sounds	Grade
Eğil kavağım eğil	Dügah	Gerdaniye	5	1st
Elindedir bağlama	Rast	Hüseyni	sounds	Grade
Elma aldım elmadan	Dügah	Neva	8	2nd
Entarisi pembeden	Dügah	Muhayyer	sounds	Grade
Et aldım elim yağlı (Özay Gönüm)	Çargah	Acem	4	1st
Et aldım elim yağlı	Iraq	Muhayyer	sounds	Grade
Evlerine ben varamadım davşandan	Dügah	Gerdaniye	10	2nd
Evlerinin önü bulgur kazanı	Rast	Muhayyer	sounds	Grade
Ey bostancı bostancı	Dügah	Gerdaniye	7	2nd
Fatma gıza su yolunda kavuştum	Iraq	Muhayyer	sounds	Grade
Gabardıcın salınması dalinen	Dügah	Muhayyer	10	2nd
Gara gabak kökeni	Dügah	Muhayyer	8	2nd
Gara yaylanın çamları	Rast	Hüseyni	sounds	Grade
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Segah	Gerdaniye	6	2nd
			sounds	Grade

Garanfili budarlar	Rast	Hüseyini	6 sounds	2nd Grade
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Iraq	Gerdaniye	9 sounds	2nd Grade
Gireniz'in çayları	Dügah	Gerdaniye	7 sounds	2nd Grade
Gökte yıldız tek gider	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Gül ıslattım billura	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Güzel olur çiy yumurta soyunca	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Kaba buselik	Treble segah	8 sounds	2nd Grade
Haydi Musa'm akmalı çamlar	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Hey bostancı bostancı	Dügah	Neva	4 sounds	1st Grade
Kalenin ardındayım	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Kekliği vurduğum geldim	Rast	Hüseyini	6 sounds	2nd Grade
Kekliğim dağ içinde	Rast	Acem	7 sounds	2nd Grade
Köprüden geçer iken	Rast	Hüseyini	6 sounds	2nd Grade
Mercan köşkünü yaptırdılar	Rast	Neva	12 sounds	5th Grade
Meşesi meşesi yayla meşesi	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Nerde isen arayıp da bulayım	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Osman'ımın mendili saman sarısı	Dügah	Tiz çargah	10 sounds	2nd Grade
Palanga'nın evleri	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Pencereden bak beni	Rast	Hüseyini	6 sounds	2nd Grade
Pencereye çektim perde Aşık Kerem	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Sabah olur çocuk gider oyuna	Rast	Hüseyini	6 sounds	2nd Grade
Sabahın seher vaktinde	Dügah	Treble segah	9 sounds	2nd Grade
Salına salına girmiş bahçaya	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade

Senin dükkan benim dükkan demirden	Dügah	Hüseyni	5 sounds	1st Grade
Seyirttim çıktım hanaya	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Siyah çorap geysena	Dügah	Hüseyni	5 sounds	1st Grade
Siyah makarada ipliğim	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Suya tası daldırdım	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Süpürgeyi boyadım	Dügah	Gerdaniye	7 sounds	2nd Grade
Şu dağlar tepe tepe	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	Dügah	Acem	6 sounds	2nd Grade
Şu yaylanın çamları	Dügah	Acem	6 sounds	2nd Grade
Tellidir yavrum aman tellidir	Rast	Muhayyer	9 sounds	2nd Grade
Tepsi de tepsi fındıklar	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Uzadım gamış oldum	Rast	Tiz çargah	11 sounds	4th Grade
Yağar yağmur yer yaş olur	Iraq	Tiz buselik	11 sounds	4th Grade
Yaveş yaveş esen seher yeli mi	Rast	Tiz neva	12 sounds	5th Grade
Yaylalarda gezersin	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Yeşil giy yeşil kuşan	Rast	Hüseyni	6 sounds	2nd Grade
Yük dibinde ipliğim	Dügah	Muhayyer	8 sounds	2nd Grade
Yüzüğüm var al taşlı	Rast	Gerdaniye	8 sounds	2nd Grade
Zobalarında guru da meşe yanıyor	Yegah	Gerdaniye	11 sounds	3rd Grade

In Table 3, vocal range of Denizli folk songs is provided. According to the table, vocal range of Denizli folk songs was determined as at least 4 ranges and maximum of 12 ranges. Since this vocal range is within the vocal range limits of children aged 9-11, it is appropriate to use all of the folk songs analyzed in the study in this age group in terms of their vocal range. When the folk songs in the research are evaluated according to the Turkish music pitches, the lowest sound is the yegâh (re) pitch. The highest pitched sound is the treble neva (re2) pitch. Among the folk songs in the research, the song “Is it the dawn wind blowing slowly”, which has a range of 12, is also the one with the highest pitch veil. Although this song is perpendicular as a sound limit, the problem that may occur can be solved by adapting this song to the children’s sound limits. For this reason, when the folk

songs evaluated within the sound limits set by Wassum (1979) are examined, it is suitable for primary school students.

Table 4

Denizli Folk Songs Whose Lyrics are not Suitable for Primary Education

Folk song name	Inappropriate lyrics	Evaluation
Ağ elime mor kınalar yaktılar	On iki yaşında gelin ettiler	Bad example for the age group
Ak enteri geyme dedim	Gavur	Hate speech
Ak koyunun aklığı	Hovarda, benim yarım küçücük kolları sarmaz beni	Bad example for the age group
Al yazmamı düreyim	Meyhane, serhoşum, dağlara kaçıreriz	Bad example for the age group
Alettin'e vardım emme durmadım	Hayd'ülen de haydi ineğinen danası	Bad example for the age group
Ardıç arasında biten nanelar	Çöz aslim çöz göğsün düğmelerin, sevenler okşasın gül sinelerin	Bad example for the age group
Ardıç biter eşelerin dağında	Ahdim galdı o incecik belinde, gece benim gündüz senin değil mi	Bad example for the age group
Bahçe bahçe gezersen	Aldatalım şu kızı	Bad example for the age group
Belin başı tozlu mozlu	Giz seni seven oğlan sözlü	Bad example for the age group
Ben bir yeşil fenerim	Al yanağın dururken yar nerenden öpeyim	Bad example for the age group
Dağların başındayım	On sekiz yaşındayım on iki yaştan beri güzeller peşindeyim	Bad example for the age group
Dam ardına doleşdim	Allah'ından bulası	Hate speech
Dam başında dudu var	Eğil eğil öpeyim sende şeker dadı var oy canım gel bana sar golların boynuma	Bad example for the age group
Desti içinde bekmez	Cavır m'oldun Müslüman	Bad example for the age group
Devrent deresine duman bürüdü	Mosmor oldu çürüdü	Bad example for the age group
Dut ağacı dut verir	Oğlan güccük kız büyük sarılması dat verir	Bad example for the age group
Duvarlar duvarlar kuru duvarlar	Alamadım şu yosmanın kızını	Hate speech
Eğil kavağım eğil	Ben garışmam ister öldür ister as	Bad example for the age group

Elindedir bağlama	Gurusun donuz huyum, ableni ben geçircem, Sarı çizme giyelim bizim dama girelim annen buben duyarsa tay boşanmış diyelim	Bad example for the age group
Elma aldım elmadan	Gız ben seni geçircem annen buben görmeden	Bad example for the age group
Entarisi pembeden	On beşine girmeden,	Bad example for the age group
Et aldım elim yağlı Evlerine ben varamadım davşandan	Ana beni evlendir yetti galan bekârlık Cavırın gızı fistan (da) geymiş (de) ipekten	Bad example for the age group
Fatma gıza su yolunda kavuştum	Ben Fatma'yı bir kötüye değişdim	Hate speech Bad example for the age group
Gabardıcın salınması dalinen	Yaralansın seni öpen dudaklar	Bad example for the age group
Gireniz'in Çayları	Sallan yosmanın gızı	Bad example for the age group
Hey bostancı bostancı	Böyle cavırlık mı olur	Hate speech Bad example for the age group
Kalenin ardındayım	Zalim anan duyarsa	Bad example for the age group
Kekliği vurduğum geldim	Kekliği vurduğum geldim Gidi gavurun oğlu kızın gönlü olursa	An example which opposes the value of love of animals in values education, Bad example for the age group
Köprüden geçer iken Nerde isen arayıp da bulayım	dağlara geçiveriz	Bad example for the age group
Osman'ımın mendili saman sarısı	Zalimin kizi Gahbeydi	Hate speech Bad example for the age group
Palanganın evleri	On beşinde yar sevdim	Bad example for the age group
Pencereden bak beni	Eğer deli olursam tut kolumdan at beni	Bad example for the age group
Sabah olur çocuk gider oyuna	Naha çocuk geberiydin öleydin sen öleydin ben dengimi büleydim	Hate speech, Bad example for the age group
Salına salına girmiş bahçaya	Anası da satı satı vermiş bir kese akçaya	Bad example for the age group
Siyah makarada ipliğim	Boşasın karısını	Bad example for the age group
Şu dağlar tepe tepe	Uyardım öpe öpe	Bad example for the age group
Şu yaylanın çamları	Bir kerecik öpmeyle	Bad example for the age group

Uzadım gamış oldum	Gocuman gız ben seni gaçircem	Bad example for the age group
Yağar yağmur yer yaş olur Yaveş yaveş esen seher yeli mi	Serhoş olur bade içen bir hoş olur	Bad example for the age group
Yeşil giy yeşil kuşan	Seni gidi zalımın gızı Gel beraber gaçalım	Hate speech Bad example for the age group

In Table 4, Denizli folk songs whose lyrics are not suitable for both values education and age group in terms of education can be seen. These words, which were analyzed together with the help of a guidance counselor and a Turkish teacher, were included in the list of those that are not suitable for use in education in terms of lyrics because they include hate speech, are a bad example to the age group, and do not comply with the love of animals emphasized in values education. Thus, as a result of analyses, it was identified that 44 folk songs out of 90 were not suitable for primary school music courses.

Table 5

Denizli Folk Songs Whose Lyrics are Suitable for Primary Education

The Folk songs	Suitability of lyrics for primary music courses according to age group and values education
Arabalar tıkr mıkır geliyor	Suitable
Arabaya daş koydum Kızılhisar zeybeği	Suitable
Ardıçlıktır evleri	Suitable
At bağladım Denizli'nin hanına	Suitable
Bağa giresim geldi	Suitable
Bana kara diyen dilber	Suitable
Beyler bahçesinde kandiller yanar	Suitable
Binip kıratıma hayladım dizgin	Suitable
Bir yayla isterim yörük gonmadık	Suitable
Buldan'ın dağlarında	Suitable
Bülbül, yuvan yıkıldı mı?	Suitable
Cemile'min geçtiği yollar meşeli	Suitable
Çıktım çamın dorusuna	Suitable
Daş üstüne daş koydum ben	Suitable
Evlerinin önü bulgur kazanı	Suitable
Ey bostancı bostancı	Suitable
Gara gabak kökeni	Suitable
Gara yaylanın çamları	Suitable
Garabaş goyunu güde güde getirdim	Suitable
Haydi Musa'm akmalı çamlar	Suitable
Garanfili budarlar	Suitable
Gine yeşillendi Acıpayam yolları	Suitable

Gökte yıldız tek gider	Suitable
Gül ıslattım billura	Suitable
Güzel olur çiy yumurta soyunca	Suitable
Hamamın gubbeleri kireçten olur	Suitable
Kara üzüm salkımı yumalıcık Azime'm	Suitable
Kekliğim dağ içinde	Suitable
Mercan köşkünü yaptırdılar	Suitable
Meşesi meşesi yayla meşesi	Suitable
Pencereye çektim perde Aşık Kerem	Suitable
Sabahın seher vaktinde	Suitable
Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	Suitable
Siyah çorap geysena	Suitable
Senin dükkân benim dükkân demirden	Suitable
Seyirttim çıktım hanaya	Suitable
Suya tası daldırdım	Suitable
Süpürgeyi boyadım	Suitable
Şu Dinar'ın sıra sıra söğüdü	Suitable
Tellidir yavrum aman tellidir	Suitable
Tepsi de tepsi fındıklar	Suitable
Yaylalarda gezersin	Suitable
Yük dibinde ipliğim	Suitable
Yüzüğüm var al taşlı	Suitable
Zombalarında guru da meşe yanıyor	Suitable

In Table 5, 45 folk songs suitable for use in primary education can be seen in terms of 90 folk songs in the TRT repertoire. This figure is evaluated as 46 due to the fact that one song was written with the same words. In this classification, which was made with the help of a guidance teacher and a Turkish teacher, attention was paid to the appropriateness of the words to the primary school age group. Thus, 46 folk songs remained from the eliminated folk songs whose lyrics were evaluated for suitability. Since these folk songs do not set a bad example in terms of their lyrics and also include values such as love and brotherhood in UNESCO values education, it is considered appropriate to use them in terms of music education in primary education in terms of lyrics.

Discussion and Conclusion

Folk songs are the mirror of Turkish culture in the historical process. In the current research, it has been seen that folk songs have been the greatest magic of mankind at many points from daily events to historical subjects. Tekşan and Süğümlü (2018) argue that folk songs are important products to convey both Turkish and Turkish culture, so it is appropriate to use them in Turkish education. When similar and previously conducted researches were examined, it was revealed that 15 of the 46 Elâzığ-Harput folk songs were suitable for 5-7 classes in terms of rhythm (Budak, 2019). In the study conducted by Şengül and Terzioğlu (2015), it was determined that 12 folk songs belonging to the Ağrı region were compiled and that these works could be used in educational music. It was evaluated by Evsen (2018) that the vocal ranges, rhythmic and melodic structure of Turkish folk music melodies in the

Antalya region would be appropriate for teaching at primary, secondary and university levels. Evaluations were made for the use of 12 folk songs belonging to Bartın region in music education (Nart, 2019). These indispensable values of culture, folk songs, can be used in primary education in the context of the Denizli region, and their status were examined in the research. Evaluations were made according to modes, tempo, vocal range, and the age group of the lyrics.

In the examination conducted according to the rhythms made together with folk music experts, it was determined that 57 of the 90 folk songs examined consisted of the rhythms included in the music curriculum between primary school grades 2-8. For this reason, it was concluded that it was appropriate to use these 57 folk songs in terms of position.

In the review conducted according to tempo carried out together with folk music experts, it was concluded that 54 of the 90 folk songs were suitable for use in primary school music lessons because they were composed with rhythm patterns (tempo) in the music curriculum between grades 1-8 of primary education.

The vocal range of the 90 folk songs examined consist of a maximum of 12 vocal ranges. This range is a suitable range for children aged 9-11 years. For this reason, it is appropriate to use it in primary education.

According to the assessment made separately with the guidance teacher and the Turkish teacher, it was evaluated that the lyrics of 44 folk songs were not suitable for the age group for primary school 1-8 grades. For this reason, the remaining 46 folk songs were evaluated in terms of lyric appropriateness. In addition, 46 folk songs that are considered appropriate in terms of their lyrics cover values such as love and brotherhood within UNESCO values education. These are appropriate for use.

As a result of the analyses, the folk songs that are suitable in terms of rhythm, vocal range, tempo and lyrics are seen below. Hence, these 16 folk songs, which are suitable for the mode, range and music classes to teach, are indicated in Table 6.

Table 6

Denizli Folk Songs, which are Suitable for Use in Primary Music Lessons

Folk Songs	The class in which the mode is taught	Suitability of vocal range	Class where rhythm is taught
1 Arabalar tıkrır mıkır geliyor	5th grade	2nd grade	5th grade
2 Beyler bahçesinde kandiller yanar	5th grade	2nd grade	5th grade
3 Bir yayla isterim yörük gonmadık	5th grade	2nd grade	1st grade
4 Buldan'ın dağlarında	5th grade	2nd grade	1st grade
5 Bülbül, yuvan yıkıldı mı?	5th grade	2nd grade	5th grade
6 Daş üstüne daş koydum ben	2nd grade	1st grade	5th grade
7 Evlerinin önü bulgur kazanı	5th grade	2nd grade	1st grade
8 Gara gabak kökeni	5th grade	2nd grade	5th grade
9 Gara yaylanın çamları	2nd grade	2nd grade	1st grade
10 Garabaş goyunu güde güde getirdim	7th grade	2nd grade	1st grade
11 Garanfile budarlar	2nd grade	2nd grade	1st grade
12 Gine yeşillendi Acıpayam yolları	5th grade	2nd grade	1st grade
13 Gökte yıldız tek gider	5th grade	2nd grade	5th grade
14 Kekliğim dağ içinde	2nd grade	2nd grade	1st grade

15	Sarı yıldız doğmuş Tekirdağ'ından	5th grade	2nd grade	Free rhythm
16	Siyah çorap geysena	2nd grade	1st grade	5th grade

In the research, as a result of the analyses made in the presence of a folk music expert, a Turkish teacher and a guidance teacher, 90 Denizli folk songs were analyzed, and 16 of them were considered to be used in primary education. It was concluded that it would be appropriate to use these 16 folk songs, consisting of Hüseyini, Uşşak, Rast and Segâh rhythms, in a curriculum covering grades 1-8.

Culture is a very important concept for a society. Turkish culture also has a solid cultural structure because it takes its richness from its unique history. Folk songs, which must be included in the processes of gaining desired behaviors in education, are very important building blocks of Turkish culture. For this reason, if it is used in music education, it will be possible to transfer culture in the right way for generations while ensuring that the music lesson is placed on a qualitatively solid foundation. This research, which is examined specifically for the Denizli region and where it is recommended to use 16 folk songs, may lead to subsequent research. In terms of methodology, this research, in which the titles in the program and the folk songs are examined, is important in terms of guiding the subsequent researches.

The curriculum is a road map for the teacher and the student, where the lesson is planned in advance. For this reason, folk songs should be added to the curriculum. This topic, which will be arranged by taking into account the level of readiness of the students, should be made possible for the teacher to use it freely by taking into account the use of primary supervision. In other words, while giving the teacher a wide range of material in the music curriculum, which folk songs to use can be left to herself/himself and the maximum benefit can be achieved.

Ethics Committee Permission Information: *In this research, where the document is examined, there is no "data collection from people or animals". For this reason, the ethics committee does not fall within the framework of situations that require obtaining permission. For this reason, the Ethics Committee Permission has not been declared.*

Author Conflict of Interest Information: *The authors declare that there is no conflict of interest.*

Author Contribution: *The authors contributed equally to the research.*

References

- Akbudak, H., & Akpınar, M. (2020). Malatya türkülerinin keman eğitiminde kullanılması üzerine bir çalışma. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Journal*, 6(2), 203-215.
- Akyürek, R. (2002). *Trabzonda müzik eğitimcisi yetiştirmeye dönük lise ve yüksek öğrenim kurumlarında Ege türküleri yoluyla başlangıç düzeyindeki keman tekniklerinin öğrencilere kazandırılması ve bu yaklaşımın keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Unpublished master's thesis), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alpagut, U. (2001). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Türk halk ezgilerinin kemana uyarlanmasının keman eğitimi yoluyla müzik öğretmenliği eğitimine yansıtılabilirliği*. (Unpublished doctoral dissertation), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Arı, B., & Top, M. B. (2017). 1950 Sonrası Erzincan'da eğitim. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(39), 244-254.
- Ateş, M. (2008). *TRT repertuarındaki Şarkıyla yöresine ait türkülerin incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Budak, Z. (2019). *Elazığ-Harput türkülerinin ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilirliğinin incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç., Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Publishing.
- Çakar, M. A. (1996). *TRT Çocuk repertuarında bulunan İzmir Türkülerinin makam-ayak yönünden incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çobanoğlu, Ö. (2010). Türkü” olgusu bağlamında ‘Türkü’ ve ‘Şarkı’ terimlerinin etimolojisini yeniden tanımlama denemesi. *Türk Yurdu*, 99(269), 46-49.
- Demir, Z. (1999). *TRT repertuarında bulunan Denizli türkülerinin makam-ayak, tür ve usul yönünden incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. Pegem.
- Elmas, E. (2019). *Piyano eğitiminde türkü kullanımının öğrenci motivasyonuna etkisi*. (Yüksek Lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Engin, B. (2019). *TRT Thm repertuarında bulunan ordu yöresi türkülerinin ritim yapılarının THM ve TSM nazariyatı açısından karşılaştırmalı incelemesi*. (Unpublished master's thesis), Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Eroğlu, F. B. (2014). *Söz ve müzik açısından Türkü*. Sakarya: (Unpublished master's thesis), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eroğlu, Ö. (2018). *Kangal ve yöresi türkülerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin bir çalışma*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eroğlu, T. (2017). Türkü nedir? *The Journal of Kesit Akademy*, 3(7), 78-91.
- Ertürk, S. (1984). *Eğitimde program geliştirme*. Yelkentepe.
- Evsen, F. (2018). *Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal-edebi analizi ve müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fidan, C. (2014). *Keman eğitiminde Van türkülerini çalma ve yorumlama yöntemleri*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gençer, B. (2017). *Müzik eğitiminde Konya türkülerinin tavır ve okuyuş stillerinin analiz edilmesi*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, M. (2009). *Türküler Dile Geldi*. Ötüken.

- İdaçlı, U. (2019). *TRT Repertuvarında bulunan Malatya türkülerinin makam dizisi, usul ve ses genişliği yönünden analizine yönelik incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakaş, B. (2019). *Amasya türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin bir çalışma*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, D. (2003). *Aşık edebiyatına giriş* (Cilt 44). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Publishing.
- Kaya, M. (2014). *Klasik gitarın halk müziğinde kullanımının değerlendirilmesi*. (Unpublished master's thesis), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kervancıoğlu, M. H. (2013). *Erzurum türkülerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliği*. (Master's thesis), Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Sage.
- Ministry of National Education (2018A). *Müzik Dersi Öğretim Programı ilkokul ve ortaokul 1-8 sınıflar*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Ministry of National Education. (2018B). *Müzik dersi 9, 10, 11 ve 12. sınıflar öğretim programı*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Müezzinoğlu, A., & Öztürk, F. G. (2012). Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması. *İdil*, 5(22), 691-706.
- Nacakcı, Z. (2004). Türk halk müziği eserlerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Gazi Eğitim Fakültesi Journal*, 24(2), 157-171.
- Nacakcı, Z., Özdemir, G., Çiftçi, C., Yengin, A., & Börekçi, A. (2021). Nesilden nesile Burdur halk ezgileri, *Gece Kitaplığı*.
- Nart, S. (2019). Bartın Yöresi Türkülerinin Genel Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma. *ISME Legacy Conference Istanbul 2009* (s. 317-327). Kadir Has Üniversitesi.
- Öz, İ. (2021). Isparta türkülerinin ezgi, ritim ve şiir yapısı bakımından incelenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Journal*, (5), 50-62.
- Özkan, İ. H. (2018). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri-kudüm velveleleri*. Ötüken.
- Öztelli, C. (2002). *Evlerinin Önü, Türküler*. Özgür.
- Öztürk, S., & Özçelik, S. (2015). Türkü söylemeye yönelik öğretim modeli (Elazığ yöresi örneği). *Karadeniz Sosyal Bilimler Journal*, 7(13), 107-134.
- Pabuçcu, H. (2016). *Akseki ve yöresi türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Paşaoğlu, S. (2005). *Müzikal-Kültürel Kimlik Oluşumunda, Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Halk Türkülerinin Rolü: Türkiye, Bulgaristan, Macaristan Örneği*. (Unpublished doctoral dissertation), Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Sevindik, A. (2019). Âşıklık geleneğinin güncel durumu ve âşıklar üzerine bazı tespitler. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (47), 127-144.
- Şahin, İ. H. (2019). *Mersin yöresine ait türkülerin keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Şengül, C., & Terzioğlu, M. (2015). Ağrı yöresine ait türkülerin makamsal ve ritmik yönden incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(special issue 2), 410-415.
- Şimşek, E. (2017). *TRT Türk halk müzği repertuarındaki sinop türkülerinin makam, usul, tür ve biçim yönünden incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Taşçı, G. (2012). *Türk Halk Musikisi saz eserlerinin ortaöğretim mesleki keman eğitiminde kullanım olanakları yönüyle incelenmesi*. (Unpublished master's thesis), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tebkaly, A. (2019). *TRT Repertuarında bulunan Elazığ-Harput ve Kerkük türkülerinin mukayesesi ve müzik eğitiminde kullanılması*. (Unpublished master's thesis), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekşan, K., & Süğümlü, Ü. (2018). Türkülerin Türkçe eğitiminde kullanılabilirliği. *Sakarya University Journal of Education*, 8(4), 286-299.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi/temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik ansiklopedisi publishing.
- Uçan, A. (2000). Türk Dünyası'nda Orta Asya-Anadolu müzik ilişkileri. *Erdem Dergisi*, 12(35), 593-664.
- Varış, F. (1986). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Publishing.
- Vural, T. (2013). *Türklerde askeri müzik geleneği tuğ, nevbet, mehter*. Çizgi.
- Wassum, S. (1979). *Elementary school children's vocal range*. *Journal of Research in Music Education*, 27(4), 214-226. <https://doi.org/10.2307/3344709>.
- Yakıcı, A. (2007). *Halk şiirinde türkü*. Akçağ.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12th Issue)*. Seçkin.